EKİM

Bütün Ülkelerin Proleterleri, Birleşin!

TÜRKİYE KOMÜNİST İŞÇİ PARTİSİ Merkez Yayın Organı

Sayı: 281, Nisan 2012

Tarihten güncelliğe dünyada ve Türkiye'de 1 Mayıs

(4 Haziran 2011)

H. Fırat

2011 yılının 1 Mayıs'ı, ilkin 1 Mayıs yeniden resmi tatil günü olduğu için, fakat bundan da önemli olarak zorlu ve inatçı bir mücadeleyle kazanılmış Taksim'e ilk kez olarak yasal biçimde çıkıldığı için apayrı bir anlam ve önem kazanmıştı. Nitekim bu kendini kutlamalara katılım ve coşku üzerinden de belirgin biçimde gösterdi. Bu olayın özel politik öneminden de hareketle, kutlamaları izleyen ay içinde gerçekleştirilen iki ayrı konferansında, H. Fırat yoldaş, ek bir konu olarak, 1 Mayıs'ı da ele aldı.

Konuyu dünya ve Türkiye üzerinden tarihsel ve politik yönleriyle ele alan bu konferansları kısaltılmış biçimiyle yeni bir 1 Mayıs'ın hemen öncesinde okurlarımıza sunmanın anlamlı ve işlevli olduğu inancındayız. Tema aynı olduğu için metinler belirli tekrarları doğal olarak içeriyor. Ama biz bunu mümkün mertebe en aza indirmeye çalıştık ve konunun sınıf hareketi, sol hareket, Kürt sorunu ve hareketine bağlanan bölümlerine ise yer vermedik...

1 Mayıs, işçi sınıfının uluslararası birlik, mücadele ve dayanışma günü, II. Enternasyonal'in 1889 yılındaki kuruluş kongresinde alınan kararının ardından ve 1890'dan itibaren tüm dünyada kutlanıyor. 1 Mayıs'ın sınıfsal bir karakteri var, adı üzerinde işçi bayramı. Enternasyonal bir karakteri var, adı üzerinde işçi sınıfının uluslararası birlik, dayanışma ve mücadele günüdür sözkonusu olan. Devrimci bir karakteri var, bunu daha kökeninde görüyoruz; 1 Mayıs iki dünyayı, emek ve sermaye dünyasını, karşı karşıya koyuyor ve dolaysız bir biçimde sınıf mücadelesi çağrısı içeriyor. Bütün bu açılardan derin bir politik anlamı ve köklü bir tarihi geleneği var 1 Mayıs'ın.

Kökenine baktığımızda tümüyle işçi hareketine dayandığını, buradan mayalanıp doğduğunu görüyoruz. 1 Mayıs işçi hareketinin kendi öz ürünüdür; işçi hareketinin öz sınıfsal dinamizmine dayanıyor, buradan doğuyor tarih sahnesine. Rosa Luxemburg, *1 Mayıs'ın Kökenleri* başlıkla makalesinden, bu konuda bize şu bilgiyi veriyor:

"Bir proleter bayram gününü, sekiz saatlik iş gününü elde etme aracı olarak kullanma düşüncesi ilk kez Avustralya'da doğdu. Avustralyalı işçiler, 1856'da, sekiz saatlik işgünü lehinde gösteriler yaparak, toplantılar ve eğlenceler düzenleyerek, hep birlikte bir günlük iş bırakmaya karar verdiler. Bu kutlamanın yapılacağı gün olarak da 21 Nisan tarihi saptandı. Avustralyalı işçiler bu kararı, yalnızca 1856'da uygulamaya niyetlenmişlerdi. Ama bu ilk kutlamanın Avustralyalı proleter kitleler üzerinde çok büyük etkisi oldu, onları canlandırıp yeni bir heyecana yol açtı ve bu

kutlamanın her yıl tekrarlanmasına karar verildi."

Avusturalyalı işçiler 1856 yılında, yani Amerika'daki gösterilerden tam otuz yıl önce, bu tür bir mücadele gününü gündeme getiriyorlar ve bir gelenek halinde sürdürüyorlar.

Kaynağında ve ilk dönem için ekseninde işgününün kısaltılması mücadelesi, daha somut olarak da 8 saatlik işgünü istemi var. Kuşkusuz aynı dönemde işçi sınıfının bir dizi başka sorunu ve bunlardan hareketle istemleri var. Ama çalışma ve yaşam koşullarını düzeltmeye yönelik o günkü mücadelenin ana ekseninde, işgününün kısaltılması, somut olarak da 8 saatlik işgünü istemi var. Bu o dönem için işçi hareketinin en yakıcı istemi.

Bunun da anlaşılır nedenleri var. Sözkonusu olan 19. yüzyılın ikinci yarısı, yani vahşi kapitalizm dönemidir. Çalışma yaşamına kuralsızlık egemendir ve *Kapital*'den de çok iyi bildiğimiz gibi, işgünü akıl almaz ölçülerde uzundur. En az 12 saat, bazı sektörlerde 14 saat, tekstil gibi sektörlerde 16 saati buluyor. Bunu en az 6 günlük, kimi durumlarda 7 günlük çalışma haftası tamamlıyor. Kapitalizmin çok zalimane temellerde işlediği, işçi sınıfına kölece çalışmak, açlıktan sürünmek, bütün bir ömrünü böylece tüketmek dışında bir yaşam alternatifi bırakmadığı bir dönem. İşgününün anormal uzunluğu işçiler için yaşamı çekilmez hale getiriyor. İşçi kendini sosyal ve kültürel açıdan bir nebze olsun geliştirebileceği, ailesi, dostları, sosyal çevresi ile birlikte olabileceği zamandan hemen tümüyle değilse bile büyük ölçüde yoksun kalıyor. Bu durumda doğal olarak siyasal yaşama da katılamıyor. Bütün bunlardan bakıldığında, işgünü mücadelesinin neden öne çıktığını anlamak kolaylaşıyor. İşçi sınıfı vahşi kapitalizme karşı işgününün kısaltılması gibi çok önemli, çok temelli bir halkadan yakalıyor sorunu.

Çok önemli, çok temelli bir halka diyorum; zira işçiler bu mücadelede başarı sağlayamadıkları sürece, işçi hareketinin politik ve örgütsel olarak gelişmesi ve serpilmesi de alabildiğine zora girer. Kuruluş Kongresi'nde, parti programımızın "emeğin korunması" bölümü üzerine tartışmaları sırasında, bunun üzerinde enine boyuna durduk. Biz bugünün Türkiye'si üzerinden bunun ne anlama geldiğini ayrıca da çok iyi biliyoruz. Çoğu durumda işçileri toplantılara, kültürel etkinliklere getirmekte bile zorlanıyoruz, zira uzun çalışma saatleri, artı zorunlu mesailerinden dolayı işçilerin buna vakitleri olmayabiliyor. Normalde işgünü hiç değilse 8 saat olsa, cumartesi-pazar tatil olsa, işçilerin belli zaman dilimleri birbirine denk gelir, bu denk zaman içerisinde işçiler sosyal ve kültürel yaşama, giderek siyasal yaşama zaman ayırabilirler, kendilerine ve ailelerine ayırdıkları zamanın yanısıra.

Oysa bugün durum böyle değil, gitgide de kötüleşiyor. 19. yüzyılın vahşi kapitalizmine yeniden dönmüş durumdayız. Çalışma yaşamındaki kuralsızlıklar ile çeşitli yollarla uzatılan işgünü bunun göstergesi. İşgününün resmi olarak uzun olması bir yana, daha bir de öylesine düşük ücretler veriliyor ki, böylece işçiler sürekli biçimde mesailere de muhtaç hale getiriliyorlar. Bugünün Türkiye'sinde bir dizi işkolunda işçiler mesailerle birlikte günde 12 saat ve haftada 6 işgünü çalıştırılıyorlar. Demek oluyor ki bu açıdan bugün adeta yeniden 1 Mayıs'ın çıkış dönemine dönmüş bulunuyoruz.

Hala da burjuvazi bunu zorluyor, sistemli biçimde işgününü daha da uzatmaya çalışıyor. İşçi sınıfının dünya ölçüsünde buna belli bir direnci var, ama sermaye de sürekli bir biçimde zorluyor, daha uzun çalışma saatleri dayatıyor. Belki resmi olarak belli sınırlarda kalıyor bu saldırı, ama fiilen ve özellikle de zorla mesailer vb. yollarla sonuçta aynı kapıya çıkılıyor. İşçi sınıfının güçsüz, örgütsüz, devrimci önderlikten yoksun olduğu, dolayısıyla de mücadele yoluyla bir çıkış bulamadığı bir evrede, zorunlu mesailer işçiler için bir çözüm yolu oluyor, böylece ücret gelirini bir parça daha artırmak olanağı buluyor. İşçilere fazladan yarım işgünü mesai yaptırıyorlar, ama sonuçta ve gerçekte geliri olağan bir işgünü için verilebilecek ücreti aşmıyor. 19. yüzyılın o vahşi koşullarına henüz tümüyle dönmüş olmasak bile bir

biçimde yaklaşmış oluyoruz, hiç değilse bir dizi ülkede ve bu arada Türkiye'de.

1 Mayıs'ın kökeninde işgününü kısaltma, daha somut olarak 8 saatlik işgünü mücadelesi var dedim. Bu mücadele 188●'lerin başında ABD'de özel bir ivme kazanıyor. Nihayet 1884 yılında, bir Amerikan işçi kongresinde, iki sene sonrası hedeflenerek, 1886'nın 1 Mayıs'ında, 8 saatlik işgünü için büyük bir eylem günü kararı alınıyor. 1886 1 Mayıs'ında yüzbinlerce işçi ABD çapında greve çıkıyor. Bir dizi kentte gösteriler gerçekleşiyor. Şikago'da 8● bin kişilik görkemli bir işçi gösterisi yapılıyor. Devrimci bir partinin olmadığı koşullarda, işçilerin kendi öz örgütleriyle, sendikalarıyla, işçi dostu bir takım yayınların etkisi altında gerçekleştirdikleri görkemli bir eylem günü oluyor.

Beklenebileceği gibi eylemler saldırı ve provokasyonlarla yüzyüze kalıyor. Katledilen işçiler için izleyen günlerde yeni gösteriler yapılıyor. 4 Mayıs'ta Şikago'da daha büyük bir gösteri yapılıyor, saldırılara ve polis terörüne karşı. Eylemin bitiminde bir provokasyon gerçekleşiyor, polislerle işçilerin içiçe bulunduğu bir yere bomba atılıyor. İşçilerin yanısıra bazı polisler de ölüyor. Ardından polis işçileri kurşunluyor, çok sayıda işçi katlediliyor. Bunu genel bir terör atmosferi izliyor. Çok sayıda işçi tutuklanıyor, bir grup önemli işçi önderi de dahil olmak üzere. Bunlardan dördünün idam edildiğini biliyoruz, tümüyle haksız ve suçsuz yere. Bunun böyle olduğu eyalet valisinin 1893'te cezayı tüm sonuçlarıyla kaldırmasıyla resmen de tescil ediliyor.

İdam edilen işçi önderlerinden August Spies, idama yürürken, *"Mezarlarımızdaki sessizliğimizin bugün boğduğunuz sesimizden çok daha güçlü yankılanacağı gün gelecektir"* demişti. Öyle de oldu. Olayların ve idamların uluslararası yankısı büyük oldu. Özellikle de Avrupa'da. O dönem, 188●'li yılların sonuna gelindiğinde, Avrupa'da işçi hareketi önemli bir gelişme kaydetmiş durumdaydı. Sendikalarda ve sosyalist partilerde örgütlü güçlü bir işçi hareketi vardı o günün Avrupa'sında. II. Enternasyonal'in tam da o sıra kurulması bu açıdan rastlantı değildir.

1889 Temmuz'unda Paris'te II. Enternasyonal'in kuruluş kongresi toplanıyor. Burada Bordeux'lu bir işçi, ABD'de 8 saatlik işgünü uğruna gerçekleşen 1 Mayıs olaylarının anısına, 1 Mayıs'ın tüm dünyada işçi bayramı ilan edilmesine yönelik bir önerge veriyor. Kongre bu önergeyi kabul ediyor ama, yaygın ve yanlış bir şekilde bilindiği gibi, 1 Mayıs'ı her yıl kutlanmak üzere işçi sınıfının uluslararası birlik, dayanışma ve mücadele günü ilan etmiyor. Bu çağrı sadece bir sonraki yıl için, 189● yılı için yapılıyor. Ama bu çağrı, bu maya tutuyor, kutlamalar her yıl üzerinden süreklileşiyor. Rosa Luxemburg'un 1913 tarihli makalesinden biliyoruz ki, yirmi yıldan az bir zamanda güçlü bir gelenek haline alıyor. 1 Mayıs artık bir mücadele çağrısı, bir kavga çığlığı, uluslararası militan bir mücadele günü oluyor.

Devrimci bir partinin önderliğinden yoksun olmak anlamında, kendiliğinden işçi hareketinin bir ürünü 1 Mayıs, bunu bir biçimde ifade etmiş bulunuyorum. Kuşkusuz dönemin işçi hareketleri içerisinde çeşitli siyasal akımlar var. Nitekim idam edilen işçi önderleri anarşist dünya görüşüne sahipler, yani ideolojik-politik bir kimlikleri var. Ama ortada örgütlü devrimci bir parti ve bunun önderliği altında örgütlü bir işçi hareketi yok. ABD'deki işçi hareketi üzerinden söylüyorum bunu ve şuraya bağlıyorum: 1 Mayıs'ın kökeninde işçi hareketinin bağrından, kendi öz eyleminden çıkmış olmak var. Bu anlamda proleter sınıf niteliği belirgin bir mücadele günüyle karşı karşıyayız.

Öte yandan 1 Mayıs'ın açık seçik bir enternasyonal karakteri var. Uluslararası bir eylem, bir mücadele günü olarak bu onun mayasında var. II. Enternasyonal Paris Kongresi, katledilen Amerikan işçilerin mücadelesi anısına 1 Mayıs'ı uluslararası eylem günü ilan ediyor ve dünyanın dört bir yanında işçiler bu enternasyonal çağrıya yanıt veriyorlar. 1 Mayıs işçi sınıfının uluslararası birlik, dayanışma ve mücadele günü oluyor.

Enternasyonalizmi onun kaynağında ve apaçık tanımında var.

Uluslararası işçi sınıfı hareketi tarihinde kanlı katliamlarla da yoğrulmuş olmak, 1 Mayıs'ın bir başka önemli özelliğidir. Bu da en baştan, daha kaynağında var, Şikago'daki 1-4 Mayıs eylemleri (1986) saldırılara ve kanlı katliamlara hedef oluyor. Bunu bu eylemlere önderlik eden işçi önderlerinin idamı tamamlıyor. Demek oluyor ki daha kökeninde burjuvazinin işçi hareketini kanla bastırma girişimi var. Ve biz 1 Mayıs'ın tarihçesinden biliyoruz ki, başka zaman dilimlerinde öteki bazı ülkelerde de benzer durumlar yaşanıyor, burjuvazi zaman zaman 1 Mayıs'ı kana buluyor. Bunu 19●5'de Fransa'da, 1929'da Almanya'da görüyoruz. Bu ikincisinde, Almanya'da, bir provokasyon saldırısıyla 32 işçi polis tarafından öldürülüyor ve yüzlercesi yaralanıyor. Türkiye'de 1977 1 Mayısı'nı, 37 işçi ve emekçinin katledildiği 1 Mayıs'ı biliyoruz.

Demek ki 1 Mayıs işçi sınıfının sadece mücadeleci ve enternasyonal bir günü değil, aynı zamanda kanla, katliamlarla yoğrulmuş bir gün. 1 Mayıs şahsında, dünya ölçüsünde işçilerin militan mücadelesiyle ve karşı cepheden burjuvazinin kanlı saldırılarıyla yoğrulmuş, bunlarla mayalanmış, böyle daha derin, daha köklü bir anlam kazanmış bir politik günle karşı karşıyayız.

Tarihten günümüze Türkiye'de 1 Mayıs

Türkiye'nin yakın tarihinde 1 Mayıs, yaklaşık elli yıllık bir aranın ardından, ilk kez olarak 1976 yılında yeniden gündeme geldi. Oysa daha Osmanlı İmparatorluğu döneminde bile 1 Mayıs var. İlk kez 1911'de Selanik'te kutlanıyor. Selanik o zamanlar Osmanlı İmparatorluğu sınırları içinde ve Balkanlar'ın Akdeniz'e açılan kapısı, önemli bir liman kenti. Ve dönemin Balkanlar'ında nispeten güçlü bir sosyalist hareket var ve muhtemeldir ki bunun Selanik, Kavala gibi işçi kentleri üzerinde de belirli bir etkisi var. Selanik ve bitişiğindeki Kavala'da mücadeleci bir işçi hareketi var. Osmanlı döneminde işçiler ilk kez 1911 yılında Selanik'te 1 Mayıs'ı kutluyorlar.

1 Mayıs bir yıl sonra, 1912 yılında İstanbul'da kutlanıyor, ilk kez olarak. Emperyalist işgal yıllarında ve Cumhuriyet'in ilk birkaç yılında, İstanbul'da işçilerin 1 Mayıs'ı kutladığını biliyoruz. Bu 1925 yılına kadar sürüyor. 1911 yılından 1925 yılına kadar, henüz çok genç, son derece cılız, örgütsüz, devrimci bir önderlikten yoksun işçi sınıfımızın gündeminde buna rağmen 1 Mayıs var.

1925 yılında Kürdistan'da Kürtleri, Türkiye'nin metropollerinde işçi hareketini ve komünistleri hedefleyen ünlü Takrir-i Sükun ile birlikte Türkiye'de sendikalar dağıtılıyor ve işçi sınıfının kazanılmış tüm hakları gaspediliyor. Bu vesileyle 1 Mayıs da yasaklanıyor. Kemalist rejim 1935 yılında 1 Mayıs'ı "Bahar Bayramı" ilan ediyor ve tatil sayıyor. Dünya'da 1 Mayıs işçi sınıfının birlik, dayanışma ve mücadele günü olarak kutlanıyor. Bunu karartmak, 1 Mayıs'ı unutturmak için 1 Mayıs günü Bahar Bayramı ilan ediyor. Bu, çok uzun yıllar boyunca böyle sürüyor.

Türkiye'de 196●'larda büyük bir sosyal uyanış ve bunun içinde hızla güç kazanan bir sol dalga var. Döneminin çatı partisi TİP, parlamentoda 15 milletvekili ile temsil ediliyor, gücüne göre etkili bir sol hareket var o günün Türkiye'sinde. Ama buna rağmen Türkiye'de 1 Mayıs hala yok. Son derece canlı bir sol düşünsel ve siyasal yaşam var, devrim stratejisi üzerine hararetli tartışmaları var, giderek dönemin sonuna doğru devrimci hareketin ortaya çıkışı var. Aydınlar, sanatçılar, kültür insanları içerisinde sosyalist düşüncenin yaygın bir etkisi var. Dönemin başlıca uluslararası sol akımlarının Türkiye'de yankısı var; Türkiye sol hareketinin farklı kesimleri dünyaya bakıyor, kendine enternasyonal bir kaynak, bir dayanak bulmaya çalışıyorlar. Ama dikkate değer bir olgu olarak, dönemin dünyasında tarihi bir gün olarak 1 Mayıs var, oysa Türkiye'de yok! Çeşitli toplumsal ve siyasal talepler uğruna zorlu ve coşkulu bir mücadele var, devrim ve sosyalizm idealleri var ama 1 Mayıs buna rağmen ve henüz yok.

12 Mart faşist askeri rejiminin ardından, 1974 yılından itibaren, Türkiye'de yeni bir toplumsal dalga var, devrimci harekete hızla güç kazandıran. Grevler, direnişler, gösteriler birbirini izliyor. Onbinleri bulan öfkeli kalabalıklar faşist katliamlara karşı sokaklara, alanlara çıkıyor. Özetle dönemin Türkiye'sinde yeni bir görkemli devrimci yükseliş var. 1975 yılı mücadelenin giderek yaygınlaştığı, tüm Türkiye sathına yayıldığı, daha da kitleselleştiği ve bu süreç içeresinde devrimci akımların hızla güç kazandığı bir evre. Ama Türkiye'de hala da 1 Mayıs yok.

1925'teki yasaklamanın ardından Türkiye'de 1 Mayıs, ilk kez olarak yeni devrimci yükselişin üçüncü yılında, 1976'da İstanbul'da, görkemli bir kutlamayla yeniden gündeme geldi. 1976 yılı, Türkiye'de sosyal mücadelenin sol devrimci politizasyon atmosferi içinde ülke sathında alabildiğine yayıldığı bir yıl oldu. İşte 1 Mayıs bu yeni devrimci yükselişin içine doğdu. Bugün dünyada yaygın biçimde anlamı alabildiğine zayıfladığı halde Türkiye'de 1 Mayıs coşkusunun bu denli güçlü bir biçimde yaşayabilmesinin gerisinde temelde bu var. Devrimci yükselişin içine doğmuş bir 1 Mayıs'ımız var bizim. Türkiye'de görkemli bir devrimci yükselişin yaşandığı, ve o devrimci yükseliş içinde çok sayıda devrimci akımın örgütlü biçimde yer aldığı, işçi sınıfının da DİSK üzerinden örgütlü olduğu ve sol politizasyon içinde bulunduğu bir dönemin içine doğdu 1 Mayıs. Devrimci yükselişin içine doğdu ve bununla mayalanarak tümüyle devrimci bir karaktere büründü. Bu birinci nokta.

İkinci olarak, yalnızca bir yıl sonra, devrimci yükselişin içinde yeniden doğmuş 1 Mayıs burjuvazi tarafından kana bulandı. Kanlı bir provokasyonla yüzyüze kaldı; yarım milyonluk bir görkemli işçi ve emekçi eylemi kana bulandı, 37 emekçi katledildi. Ve Türkiye'de 1 Mayıs bir de böyle, buradan kaynaklanan bir anlam kazandı. Sadece devrimci mücadelenin ateşi ile değil bir faşist provokasyonla, bir katliamla yoğruldu ve apayrı bir anlam kazandı. Bundan dolayıdır ki, o büyük katliama rağmen, hemen ertesi yıl, 1978 yılında, Türkiye'de 1 Mayıs bir kez daha görkemli katılımlarla kutlandı. İstanbul Taksim'de ve Türkiye'nin dört bir yanında. Aynı yılın sonunda Maraş katliamı bahane edilerek sıkıyönetim ilan edildi ve böylece 1 Mayıs'ın yasaklanması dönemi başladı. 12 Eylül askeri faşist darbesi bu yasağı kalıcılaştırdı. 1 Mayıs Cumhuriyet Türkiye'sinde 1935'den beri Bahar Bayramı üzerinden bile olsa tatil günüydü, 12 Eylül cuntası ile birlikte buna da son verildi.

'8●'lerin ikinci yarısında öncelikle işçiler ve ardından öğrenciler yeniden hareketlendiler. Buna paralel olarak, ki bu solun da toparlanma evresiydi, 1 Mayıs'ı kazanma mücadelesi yeniden gündeme geldi. '88 ve '89 yıllarında Taksim'de 1 Mayıs gösterileri var, yasaklardan dolayı terörle karşılanıyordu bu gösteriler. Bunlardan ikincisinde, genç bir işçi olan Mehmet Akif Dalcı öldürüldü. Burjuvazi bir kez daha 1 Mayıs'ı baskı, terör ve cinayetlerle karşıladı. Buna 1996'daki kutlamalar esnasında üç devrimcinin ölümü eklendi. 1 Mayıs daha '9●'lı yılların başında büyük katılımlı kutlamalara konu oldu. 1996 1 Mayıs'ı en büyük katılıma ulaştı. Dönemin devrimci gruplarının nispeten büyük kalabalıklarla katıldığı bir 1 Mayıs oldu bu.

1 Mayıs mücadelesinin 2●●5'ten itibaren daha özel bir tarzda Taksim'i kazanma mücadelesiyle birleştiğini biliyoruz. Bunda devrimci akımların, onların oluşturduğu Devrimci 1 Mayıs Platformu'nun özel bir rolü oldu. Kuşkusuz DİSK de bu konuda önemli bir rol oynadı. Ama bu konuyu gündemde tutan, bunda kararlılık gösteren, sürekli biçimde basınç uygulayan ve giderek de bunu fiili tutumlarla zorlayan devrimciler, özellikle de Devrimci 1 Mayıs Platformu'nda birleşmiş devrimciler oldu. Nihayet geçen yıl (2●1●) fiilen ve bu yıl resmen Taksim kazanılmış oldu. Bu arada 1 Mayıs emek bayramı olarak tatil günü de ilan edildi.

1 Mayıs'ın gücü ve mesajı

Türkiye sol hareketinin ve sınıf hareketinin bu denli zayıf olduğu bir evrede,

1 Mayıs mücadelesinin bu kadar büyük bir kararlılığa konu olması ve sonuçta hem tatil günü ilan edilmesi, hem de Taksim'in 1 Mayıs kutlamalarına açılmış olması, kuşkusuz son derece önemli ve anlamlı bir kazanım oldu. Bu, Türkiye'nin kendi ilerici-devrimci birikimi ve gelenekleriyle olduğu kadar 1 Mayıs'ın tarihsel birikimi ve geleneğiyle de sıkı sıkıya bağlantılıdır. Dikkat ediniz, Türkiye'de kitleler hiçbir eyleme 1 Mayıs'taki kadar geniş çaplı bir katılım sergilemiyorlar. Türkiye'de 1 Mayıs yıllarca komünist bayramı olarak karalandı, saldırı konusu edildi, terörize edilmeye çalışıldı. Terörizmle eşdeğer gösterilmeye, kitleler üzerinde bu imajla canlandırılmaya çalışıldı. Bu yüzden yasaklandı, bu yüzden saldırılara konu oldu. Ama tüm bu saldırılar cepheden karşılandı, 1 Mayıs kendi tarihsel anlamı ve politik özü üzerinden sahiplenildi ve sonunda da yeniden meşru bir biçimde kazanıldı.

Türkiye'de 1 Mayıs'ın ne anlama geldiğini, nasıl bir etki gücüne sahip olduğunu son Taksim kutlamaları üzerinden bir başka biçimde de örnekleyebilirim. Tekellerin televizyonları bu kutlamaları uzun saatler boyu kesintisiz biçimde canlı yayına konu ettiler. Bunun bugünün dünyasında bir başka örneği olabileceğini sanmıyorum. Bu bile kendi başına bir şey anlatıyor. Demek ki bugünün Türkiye'sinde 1 Mayıs'a bu çapta bir toplumsal ilgi var. Demek ki 1 Mayıs'ı 6-7 saat boyunca canlı olarak yayınlamanın toplumda bir karşılığı var. Başka türlü olsaydı, genellikle en masum kitlesel hak arama eylemlerine karşı bile bu denli suskun olan tekelci medya, 1 Mayıs'a, Taksim'in yeniden 1 Mayıs kutlamalarına açılmasına, bu denli rağbet etmezdi.

Bu yıl 1 Mayıs sadece İstanbul'da değil, fakat başta Ankara ve İzmir olmak üzere, bir dizi başka kentte de kutlandı. Ama İstanbul'dakinin apayrı bir anlamı var kuşkusuz. İstanbul'daki 1 Mayıs dünyanın sadece en kalabalık değil en politik 1 Mayıs'ıdır aynı zamanda. Kızıl bayraklar, devrimci şiarlar, devrimci marşlar, devrimin ve sosyalizmin sembolleri, dünya devrim mücadelesinin önderleri, Türkiye'nin kendi devrimci önderleri... Ve kürsüde devrimci müzik grupları var, devrimci marşlar var, devrimci türküler, Türkçe, Kürtçe ve Ermenice olarak...

Kutlamalara katılanların önemli ölçüde reformist etki altındaki kalabalıklar olduğunu da biliyoruz. Bu durum gerçeği değiştirmiyor ama. Türkiye'nin reformistleri bile 1 Mayıs'a devrimci şiarlar, semboller, söylemlerle katılıyorlar. Saflarındaki gençler coşkulu biçimde devrime ve sosyalizme ilişkin şiarlar haykırıyorlar. Bütün bunların 1 Mayıs'ın yakın tarihimizde kazandığı kendine özgü anlam ile sıkı sıkıya bir ilişkisi var. 1 Mayıs'ın Türkiye'de, burjuvazinin karalama ve terörize etme çabasının da katkısıyla, devrim ve sosyalizmle özdeşleşmiş kendi öz anlamı var. İşçilerin salt kendi dönemsel istemlerini dile getirmek üzere meydanlara çıktıkları bir günden ibaret değil 1 Mayıs Türkiye'de. 1 Mayıs devrimci bir kutlama günü.

1 Mayıs bu geri koşullarda bile ulusal soruna ilişkin çözümünü kutlamalar üzerinden sembolik bir biçimde de olsa ortaya koyuyor. 1 Mayıs'ın kürsüsünden 1 Mayıs bildirisi Türkçe ve Kürtçe okunuyor. Taksim'deki kutlamalarda üç müzik grubu var. İlki Grup Yorum, devrimi ve devrimci sanatı temsil ediyor. İkincisi Agire Jiyan, aynı misyonu Kürt kimliği üzerinden taşıyor. Üçüncüsü Kardeş Türküler, adı üzerinde, Anadolu'nun bütün dillerini, bütün kültürlerini, bu dillerden türkülerle dile getiriyor, halkların kültürel kardeşliğini simgeliyor. Bu üç grup Türkçe, Kürtçe ve Ermenice marşlar ve türküler söylüyorlar, yüzbinlerin katıldığı bir 1 Mayıs kutlamasında... Bunlar yüzbinlerce insanın olduğu bir ortamda, coşkuyla katıldığı bir 1 Mayıs kutlamasında oluyor ve aynı biçimde coşkuyla karşılanıyor. Bu bizim ülkemizde devrimi ve sosyalizmi simgeleyen 1 Mayıs'ın ulusal soruna kendi sınırları üzerinden sunduğu çözüm oluyor.

Kürtler kendi bayrakları ve şiarıyla kendilerini en özgür bir biçimde orada ifade ediyorlar. Çünkü bu 1 Mayıs, devrimci

kimliğimiz, devrimci tutumumuz, devrimci birikimimizle özdeşleşmiş bir gün. 1 Mayıs'ın kendi devrimci ruhu, kendi devrimci kapsayıcılığı, kendi devrimci demokrasisi var. Kürt sorunu tam orada sembolik biçimde de olsa kendi devrimci çözümünü buluyor. Türk ve Kürt emekçilerinin özgür, eşit ve gönüllü birliği var orada. Bunu toplum düzeyine çıkarırsanız, Kürt sorununun devrimci ve kalıcı çözümünü bulursunuz. Kürde en ufak bir ayrım yok orada. İki dil var orada. İki dilden bildiriler, iki dilden konuşmalar, iki dilden devrimci marşlar, iki kültürden oyunlar, halaylar var orada. Ve o aynı meydanda her türden ilerici-devrimci parti, grup ve çevre var, feministler, çevreciler, yerel kültürler var, tümü de kendini dilediğince, özgürce ifade edebiliyor, dilediğini haykırabiliyor. 1 Mayıs'ın her açıdan kapsayıcı bir demokrasisi var, demek istiyorum.

Bütün bunlar da bir parça açıklık kazandırmış olmalı; Türkiye'de 1 Mayıs'ın apayrı bir önemi ve anlamı var. Türkiye'de 1 Mayıs'ın kendi kökeni var, kendi anlamı var, kendi niteliği var, kendi atmosferi var. Ve Türkiye'deki 1 Mayıs'ın bir de kendi marşı var. '70'li yılların devrimci yükselişi içinde ortaya çıktığı için de baştan sona kadar devrimci bir marş. Salt havasıyla, ritmiyle değil sözleriyle de devrimci bir marş. Bu da anlaşılır bir durum; zira Türkiye'nin devrimci yükselişi içinde doğmuş bir marş bu. 1 Mayıs devrimci yükselişin içine doğmuştur, bunun için de sözleriyle de devrimcidir. Ve bu bizim kendi marşımız, '70'li yılların iyimser ve coşkulu devrimci yükselişi içinde, 1 Mayıs'ın yeniden doğuşuyla doğmuş bir marş.

1 Mayıs tek tek parti ve grupların bilinçlerinden ve tercihlerinden öteye bir muhtevaya sahip, bunu anlatmaya çalışıyorum. Bakınız, büyük bölümüyle reformist eğilimlerin etkisi altındaki bir kitle 1 Mayıs'a katılan o kitle. Ama 1 Mayıs'ın kendi devrimci havası, kendi devrimci atmosferi var, herkesi bir biçimde sarıp sarmalayan. Havasıyla, söylemiyle, şiarlarıyla, devrimci bir kutlama günü 1 Mayıs... Burada devrimci olan, katılımcı yığının kendisinden çok bizzat 1 Mayıs'ın kendisi, 1 Mayıs'ın kendi anlamı, kendi birikimi, kendi geleneği. O kitlelerin büyük bir bölümü halen örgütsüz ve bir politik pasiflik içerisinde. Bu kitlenin hatırı sayılır bir bölümü oraya 1 Mayıs'tan 1 Mayıs'a geliyorlar. Ama sonuçta 1 Mayıs, onları o pasifliklerinden çekip çıkarıyor, yılda bir kez de olsa kendi huzuruna getiriyor, ifade uygunsa.

Taksim'e akan o büyük insan kalabalığının bir bölümü mücadeleye akan yeni güçlerden, fakat daha da önemli bir bölümü gerçekte mücadeleden düşmüş, ama devrimle gönül bağını da herşeye rağmen şu veya bu şekilde koruyan, örgütsüz ve pasif güçlerden oluşuyor. Bu insanlar örgütlü bir devrimci mücadelenin içinde değiller. Mücadeleye taze güçler olarak akan önemli de bir gençlik kesimi var kutlamalarda. Reformizmin denetiminde bulunan ve maalesef onlar tarafından heba edilecek olan böyle genç taze güçler de var. Ama 1 Mayıs'ın o görkemi, '70'li yıllarda aktif olarak mücadeleye katılmış, sonra da gönül bağlarını korumuş insan kitlelerini çekiyor oraya. İnsanlar 1 Mayıs'ta kalkıp geliyorlar kutlama alanlarına, bu artık bir davranış biçimi olmuş, bir tür kültüre dönüşmüş.

Bu nedenledir ki 1 Mayıs gerçeğimizi, bu senenin 1 Mayıs kutlamaları üzerinden yansıyan görkemi, bu çelişik bütünlüğü içerisinde ele almak durumundayız. Hem mesajını önemseyeceğiz, en durgun döneminde bile Türkiye'nin 1 Mayıs üzerinden yansıyan potansiyelini göreceğiz. Ama hem de, bugünkü şekliyle o kalabalıklara aldanmayacağız, bunların büyük ölçüde örgütsüz ve pasifleşmiş güçler olduğunu unutmayacağız.

Yine de, üstelik en zayıf bir tarihi dönemimizde, 1 Mayıs'ı yeniden tatil günü haline getirmeyi başarmak ve otuz yılı bulan bir yasağın ardından yeniden meşru biçimde Taksim'e çıkmak, Türkiye'nin devrimci imkanlarının dikkate değer önemli göstergelerinden biri olmuştur, bunu da unutmayacağız.

(...)

2011 1 Mayıs'ı aynasında Türkiye'de 1 Mayıs

(7 Mayıs 2011)

H. Fırat

1 Mayıs'ın, işçi sınıfının "Birlik, Mücadele ve Dayanışma Günü" olarak, uluslararası işçi hareketinin tarihinde özel bir politik anlamı ve önemi olduğunu, tarihi boyunca buradan gelen bir özel ilgiye ve coşkuya konu edildiğini biliyoruz. Bununla birlikte, özellikle son otuz yıl üzerinden bakıldığında, pek çok ülkede 1 Mayıs'ın artık tarihi anlamına ve siyasal önemine uygun biçimde kutlanamadığını da biliyoruz. Bugün özellikle de kapitalist metropollerde 1 Mayıs, militan bir mücadele gününden çok bir tür seremoni sınırlarında kutlanmakta, yeterli ilgi ve katılımdan da yoksun kalmaktadır. Oysa Türkiye'de bu açıdan durum temelden farklıdır. Yakın geçmişte olduğu gibi bugün de. Türkiye'de 1 Mayıs'ın toplumsal mücadelenin verili gelişme düzeyini bile aşan bir anlamı, önemi ve dolayısıyla etkisi var. Nitekim uzun yıllardan beridir buna uygun düşen bir ilgiye ve katılıma da vesile olmaktadır.

Bu yılın (2011) Taksim 1 Mayıs'ına Avrupa'dan gelmiş bir grup gazetecinin gördükleri manzara karşısında düştükleri şaşkınlığı dile getirmeleri medyaya da yansıdı. Dünyanın hiçbir yerinde artık böyle bir 1 Mayıs yok diyorlarmış, ki büyük ölçüde haklılar da. İstanbul'daki kadar büyük bir kalabalık, böylesine bir coşku, bu denli belirgin bir politik atmosfer, bu kadar çok kızıl bayrak, boy boy Marx, Engels, Lenin, Stalin, Mao posterleri, tüm bunlar bugünün dünyasında artık pek yok. Ama Türkiye'de var, bu yılın Taksim 1 Mayıs'ının tüm görkemiyle tanıklık ettiği gibi. Evet, gerçekten de dışardan gelip izleyen birini şaşkınlığa düşürebilecek bir tablo bu. Bir dönemdir dünyanın en görkemli 1 Mayıslar'ı artık İstanbul'da kutlanıyor. Havana'yı dışında tutunuz; Havana bir devrim ülkesinin başkentidir ve bu kentte milyonu bulan bir katılım, sözkonusu olan da Küba olunca, tümüyle anlaşılır bir şeydir. Ama kapitalist bir ülkede ve bir toplumsal-siyasal muhalefet tavrı olarak, kurulu düzene karşı bir siyasal duruş ve çıkış olarak, bugünün dünyasında en kalabalık 1 Mayıs kutlamaları, tartışmasız olarak İstanbul'da yapılıyor. Ve bu yıllardır böyle.

Fakat sorun kutlamaların kitlesel olmasından da öteyedir. Türkiye'de 1 Mayıslar belirgin bir politik öze ve niteliğe sahiptir. Daha da ötesi, Türkiye'de 1 Mayıs, devrim mücadelesiyle özdeşleşmiştir. Bunu devrim cephesi kadar düzen cephesi de böyle görüyor. Belki sembolik bir yön ama bu gerçek kendini Türkiye'ye özgü 1 Mayıs Marşı üzerinden ayrıca ortaya koyuyor. Bu marş, '70'li yılların, o coşkulu devrimci yükseliş döneminin ürünüdür ve bu bile başlı başına son derece anlamlıdır.

Uzun onyıllar boyunca Türkiye'de yasaklanan ve unutturulan 1 Mayıs, '70'li yılların devrimci yükselişi içinde adeta yeniden doğdu. Osmanlı'nın son yıllarında işçi hareketi için 1 Mayıs var, ilk kez olarak 1911'de Selanik'te, ardından 1912'de İstanbul'da kutlanıyor. 1920'li yılların ilk yarısında, işgal yıllarında ve Cumhuriyet Türkiye'sinde 1 Mayıs var, işçiler İstanbul'da 1 Mayıs'ı kutluyor. 1925'te Takrir-i Sükun'la birlikte yasaklanıyor. '30'lu yıllarda kemalist rejim onu düzmece 1 Mayıs Bahar Bayramı ile ikame etmeye ve böylece tümden unutturmaya çalışıyor. Bunda başarı da sağlıyor. Nitekim bunun ardından uzun onyıllar boyunca Türkiye'de 1 Mayıs kutlanmıyor. 1960'lı yıllarda görkemli bir sosyal uyanış var, büyük bir görkemli sol

politizasyon var, parlamentoda 15 milletvekili ile temsil edilen o gün için önemli bir sol parti var. Ama 1 Mayıs buna rağmen hala da yok.

Türkiye'de 1 Mayıs ilk kez olarak 1976 yılında yeniden gündeme geldi ve Taksim meydanında görkemli bir işçi, emekçi, gençlik ve ilerici aydınlar gösterisi olarak gerçekleşti. Bu ilk 1 Mayıs'a kalabalıklar İstanbul'un dört bir yanında coşkulu kafileler halinde aktılar, devrimci türküler ve marşlar eşliğinde. DİSK bünyesindeki işçilerin örgütlü katılımı fazlasıyla anlamlı ve güçlüydü. İşçiler fabrika kafileleri halinde ve siyasal şiarlar içeren kendi fabrika pankartlarıyla katılmışlardı, yeni dönemdeki bu ilk büyük 1 Mayıs kutlamasına.

1 Mayıs'ın yeniden kutlanmasına vesile olan 1976 yılı, denebilir ki yeni devrimci yükselişin de en coşkulu ve kitlesel yılıydı. Bu sermaye düzenini ve arkasındaki emperyalist güçleri ürküttü ve harekete geçirdi. Sermaye iktidarı çok geçmeden bu görkemli yükselişi sistemli faşist baskı ve terörle, birbirini izleyen provokasyonlar ve kitlesel katliamlarla, zaafa uğratmaya ve giderek boğmaya girişti.

1970'lı yılların ikinci yarısı, Türkiye'de devrimci umutların çok güçlü olduğu bir tarihi dönemdi. Devrimci yükselişin bir ürünü olarak, dönemin devrimci gruplarını çevreleyen binlerce, onbinlerce, bazıları için yüzbinlerce kişiden oluşan büyük bir taraftar kitlesi vardı. Toplamında büyük bir devrimci kabarmaydı sözkonusu olan. 1 Mayıs bu devrimci kabarmanın içine doğdu ve devrimci hareketin bütünü tarafından militan bir coşkuyla sahiplenildi. Bu nedenle de dolaysız bir biçimde devrim ve sosyalizm davasıyla iç içe geçti, adeta bununla özdeşleşti. O muazzam sosyal uyanışın, o büyük devrimci kabarmanın içine doğması, onun dolaysız bir ürünü olması, 1 Mayıs'ı Türkiye'de basit bir seremoni olmaktan çıkardı, düzene karşı gerçek bir politik gövde gösterisi haline getirdi. 1 Mayıs'ın Türkiye'de 1976'daki yeniden doğumunda bu var, bu kendine özgü gerçeklik var. Düzenin karanlık güçlerinin, 1976'daki görkemli kutlamanın hemen ardından, yalnızca bir yıl sonra, 1 Mayıs'ı büyük bir provokasyona konu etmeleri, acısı hala unutulmayan alçakça bir katliamla onu kana bulamaları ve bundan böyle hedef tahtasına oturtmaları, bütün bunlar kuşkusuz boşuna değildi.

Bütün bunlarla, Türkiye'de 1 Mayıs'ın büyük bir devrimci yükselişin içine doğduğunu vurgulamış oluyorum. Bu gerçek, tüm baskı ve teröre, yasaklar ve katliamlara rağmen Türkiye'de bitmeyen 1 Mayıs coşkusunun nedenlerine de ışık tutmaktadır.

Özellikle Avrupa'da 1 Mayıs'ın gündeme gelişi bu açıdan temel önemde farklılıklar içerir. 1 Mayıs kaynağını ABD'den, Amerikan işçi hareketinin 8 saatlik işgünü mücadelesinden, 1 Mayıs 1886 yılında gerçekleşen büyük işçi eylemlerinden alıyor. Buna karşı 4 Mayıs 1886'da Şikago'da gerçekleştirilen bir provokasyonun ardından 4 işçi liderinin idam edilmesiyle tarihe yazılan 1 Mayıs'ı, 1889 yılında II. Enternasyonal dünya çapında bir birlik, mücadele ve dayanışma günü olarak kutlama kararı alıyor. Bu kapitalizmin barışçı gelişme dönemi Avrupa'da. Sınıf çelişkileri çok yumuşak ve mücadele tümüyle barışçıl biçimler içerisinde seyrediyor. Parlamenter mücadele ve sendikalar herşeyin ekseni ve odağı durumunda. Böyle bir dönemde emekçiler kitlesel olarak katılsalar bile, 1 Mayıslar militan devrimci bir hava taşımıyor, bugünün Avrupa ülkelerindekine benzer tonda kutlamalar bunlar.

(...)

1 Mayıs'ın Türkiye'de yeniden gündeme gelişinin kendine has bazı temel önemde özellikleri var. 12 Mart kanlı darbesinin ardından, o sarsıcı idamların, kanlı katliamların, o devrimci yiğitliklerin ardından, '74 yılından başlayarak büyük bir devrimci uyanış, büyük bir toplumsal politizasyon var o günün Türkiye'sinde. Yaygın grevler var, güçlü bir anti-faşist halk hareketi var. Ve bütün bunların içinde yeniden 1 Mayıs var. Bir dizi sol örgüt var, tümü de marksist olmak iddiasında, tümü de devrimi hedeflediklerini söylüyorlar. Bu, dönemin gerçekte reformist olan akımları için de geçerli. Dolayısıyla 1 Mayıs devrimin 1 Mayıs'ı oluyor, devrimle özdeşleşen bir 1 Mayıs olarak gündeme geliyor. Bunun üzerine 1 Mayıs provokasyonu ve katliamı da binince, kanla yoğrulmuş bir güne dönüşüyor. Türkiye'nin o günkü devrimci gelişme sürecini sabote etmeye yönelik bir provokasyon ve 12 Eylül'e de bir hazırlıktı '77 Taksim katliamı.

Bunun içinde anlam kazanmış bir 1

Mayıs'ımız var bizim. Bu anlamda bizim kendimize özgü yönleri güçlü olan 1 Mayıs'ımız var. Biz devrimci bir yükselişin içinde 1 Mayıs'ı devrimin 1 Mayıs'ı haline getirmişiz. Bu ertesi yıl büyük bir provokasyonla, kanlı bir katliamla karşılanmış. Her 1 Mayıs'ta önce '77'de katledilenler için tören yapılması, ardından 1 Mayıs kutlanması bu açıdan anlamlıdır. Buradan gelen bir 1 Mayıs kültürümüz, böyle şekillenmiş bir 1 Mayıs geleneğimiz var bizim, kendine özgü yanları olan. Ve buna da devrimci dizelerden oluşan son derece güzel ve coşkulu bir 1 Mayıs marşı eşlik ediyor. Sözleriyle de, coşkulu melodisiyle de, son derece anlamlı, devrimci bir marş bu. İşte böyle devrimle özdeşleşmiş bir gün bizde 1 Mayıs. Egemen sınıf da, ezilenler ve onların politik temsilcileri de, bunu böyle algılıyorlar, böyle kabul ediyorlar.

Doğal olarak 12 Eylül askeri faşist rejimi döneminde 1 Mayıs kutlanamadı. Ama sonrasında, sol ve toplumsal muhalefet yeniden toparlanmaya çabalarken, 1 Mayıs'a da anlamına yaraşır tarzda sahip çıkıldı. Daha '8●'li yılların ikinci yarısında ve yasaklara rağmen 1 Mayıslarda binlerce kişi alanlara çıktı, yasaklar çiğnedi, çatışmalar yaşandı, 1 Mayıs için yeni şehitler verildi. '9●'lı yıllarda 1 Mayıs'ı kazanma ve kutlama mücadelesi yeni bir düzeye çıktı. 1 Mayıs devrimin, devrimciliğin onuru haline geldi. Bu mücadele yıldan yıla böyle sürdürüldü. '95 ve '96'da devrimci grupların kitlesel olarak katıldığı görkemli 1 Mayıslar yapıldı. O dönemde bir devrimci hareketimiz vardı iyi kötü. Devrimci hareket ile reformist hareket arasın belirgin ayrım çizgileri vardı, dönemin devrimcileri tarafından bilinen ve önemsenen.

Özellikle 2●●5 sonrasında 1 Mayıs mücadelesi yeni bir boyut kazandı. 1 Mayıs'ın tatil ilan edilmesi ve Taksim'de kutlanması talebi yükseltildi. 12 Eylül sonrası dönemde ve daha 8●'li yılların sonundan itibaren Taksim mücadelesi hep verilmişti, Taksim ajitasyonu hep yapılagelmişti. Bu mücadele 2●●5 sonrasında yeni bir ivme kazandı. Devrimci 1 Mayıs Platformu adı altında, herşeye rağmen ayakta olan ve bir araya gelebilen devrimci gruplar, çok özel bir tarzda bunun mücadelesini verdiler. İşçi sendikaları DİSK üzerinden bunu bir biçimde sahiplendiler. DİSK, her ne kadar her seferinde son anda çark ettiyse de, 1 Mayıs'ın Taksim'de kutlaması gerektiğini sürekli savundu, böylece bu istemin meşruluğuna katkıda bulunmuş oldu, bununla da güç ve prestij kazandı.

Son iki-üç yılda devlet Taksim'i vermemek için son bir direniş gösterdi. Buna yönelik girişiminde, köprüleri kapayarak, otobüsleri engelleyerek İstanbul'da hayatı felç etti. 1 Mayıs tatil olmadığı halde, tatil olmayan bir günde hayat felç edildi ve böylece aslında 1 Mayıs İstanbul çapında kutlanmış oldu. Ardından, daha sonraki yıllarda demek istiyorum, AKP özel bir tarzda tüm İstanbul polisini Taksim'e dökerek kutlamaları engellemeye çalıştı, ancak bunun yol açtığı olayların da yankısı büyük oldu. Sonuçta 1 Mayıs'ın büyük bir toplumsal meşruiyet kazandığını gördüler. Buna direnmenin olanaksızlığını, bunun yalnızca sürekli yıpranma getirdiğini farkettiler, oysa buna boyun eğmenin itibar bile kazandırabileceğini düşündüler ve nihayet geri adım attılar. 1 Mayıs yeniden tatil günü ilan edildi ve sonunda Taksim ilk kez olarak bu yıl görkemli 1 Mayıs kutlamalarına resmen açılmış oldu.

Yıllırdır Taksim'i vermiyorlardı, vermemek için de her yola ve yönteme başvuruyorlardı. Dolayısıyla bu onlardan zorlu, inatçı ve sabırlı bir mücadele ile koparılıp alındı.

Türkiye devrimci hareketi özellikle son onbeş yıl içinde iyiden iyiye zayıfladı. Devrimci kimlik yönünden olduğu kadar fiziki olarak da büyük ölçüde tasfiye oldu. Devrimci kimliğin tasfiyesi tüm açıklığı ile bugün gözler önündedir. Bugün yeni bir seçim dönemi içindeyiz ve izlenen seçim politikaları üzerinden bunu bütün açıklığıyla görüyoruz. Artık devrim yok, artık yalnızca "toplumu demokratikleştirme" söylemleri var. Tüm tasfiyeci ve kuyrukçu solun ortak söylemi bu. Seçim Bloku'nun söylemi de bu. Kürt hareketinin ise bütün bir programının ekseni zaten bu. Gelinen yerde artık açık seçik biçimde tanımlanabilen bir devrimci hareketimiz yazık ki yok. Herşeye rağmen devrimcilikte tutunmaya çalışan bazı grup ve çevreler var. Sınıf devrimciliğinin temsilcisi olarak TKİP var. Kendi çapında küçük-burjuva devrimciliği

çizgisinde yürüyen, bunda ısrarlı görünen DHKP-C var. Bu aynı çizgide bir kaç önemsiz grup daha var ama işin aslında devrimci hareketin büyük ölçüde tasfiyeye uğradığı ve en zayıf olduğu bir evredeyiz.

Ama işte buna rağmen, Türkiye'de devrimle özdeşleşmiş 1 Mayıs en görkemli bir biçimde kutlanabiliyor. Kutlamalarda en çok atılan sloganlar da devrime ve sosyalizme ilişkin olabiliyor. Kimse oraya reformist sloganlarla, reformist pankartlarla gelmiyor. Bir dizi grup oraya kızıl bayraklarla, devrim ve sosyalizm söylemleriyle geliyor. Katılımı gerçekleştiren parti ve örgütlerin ne olduğundan bağımsız olarak, devrimin ve sosyalizmin 1 Mayıs'ı kutlanıyor. İnsanlar bu heyecanı yaşıyorlar. Devrime en uzak olan insanlar, o yorulmuş eski devrimciler bile oraya bir günlüğüne devrim ve sosyalizm havası solumak üzere geliyorlar. Zira böyle bir atmosfer oluşuyor 1 Mayıs alanlarında, tarihinden gelen o büyük gücü, esini ve birikimiyle.

Şurası yeterince açık değil mi? Dünyanın en görkemli, en politik, devrim ve sosyalizmle özdeşleşmiş bir 1 Mayıs'ını yaşıyor bugünün Türkiye'si. Hangi Türkiye bu? Gericiliğin bir ağırlık olarak toplumun üzerine çöktüğü bir Türkiye. AKP'nin oy oranlarının yüzde 45-50'lerde olduğunun tartışıldığı bir Türkiye. Ama böyle bir Türkiye'nin, 1 Mayıs'ların coşkusu üzerinden bakıldığında, bir devrim toprağı olduğu da çıkıyor ortaya. Tekelci sermayenin elindeki televizyonlar uzun saatler boyunca Taksim 1 Mayıs kutlamalarını canlı yayın olarak veriyorlar. Neden peki? Çünkü 1 Mayıs'ın artık büyük bir toplumsal meşruiyeti var da ondan. Onun artık yasal olarak da tatil ve bayram ilan edilmesi boşuna değil. Daha üç-beş sene önce bile kimin aklına gelirdi bunun olacağı, böyle bir şeyin başarılacağı?

Eski solcu olduğu anlaşılan bazı AKP milletvekilleri de Taksim kutlamalarına gelmiş, canlı yayında konuşuyorlar. Bakınız diyorlar, burada gerçek bir özgürlük ortamı var; her renk, her dil, her kültür, her milliyet var. Ve 1 Mayıs büyük bir kardeşlik havası içerisinde kutlanıyor. Düşünün, bunu gericiler, bugünün iktidar partisi mensupları söylüyor.

İyi ama bu, gerçekte işçi sınıfı demokrasisinin başarısıdır. 1 Mayıs'ta bu böyle oluyor. Başka hiçbir bayram farklı kültürleri, farklı ezilen katmanları, farklı sosyal ya da siyasal sorunları olan kesimleri, Türkleri ve Kürtleri, Ermenileri ve Rumları, futbol taraftarları ve yeşilcileri, feministleri, özetle toplumun tüm ezilen kesimlerini ya da katmanlarını bir araya getiremiyor. Bunu sınıf hareketine ait tarihi ve enternasyonal bir gün, bunu 1 Mayıs başarabiliyor. Bütün bu kesimleri kendi birleştirici devrimci atmosferi içerisinde 1 Mayıs başarabiliyor. 1 Mayıs'ın kürsüsünde bildiri Türkçe ve Kürtçe okunuyor. Kürt hareketi kendini en özgür bir biçimde ifade edebiliyor. Flamalarıyla olduğu kadar sloganlarıyla da. Yüzbinleri bulan bir gösteride bunlar o denli olağan bir biçimde yaşanıyor ki. Kürsüden "Sarı gelin" Ermenice söyleniyor. Grup Yorum Türkiye devrimi, Ageri Jiyan Kürdistan devrimi adına çıkıyor oraya. Kardeş Türküler Anadolu halklarının tarihsel ve kültürel kardeşliği adına çıkıyor oraya. Ve buna içinde Türk-İş ile öteki gerici sendika konfederasyonlarının yeraldığı tertip komitesi rıza göstermek durumunda kalabiliyor.

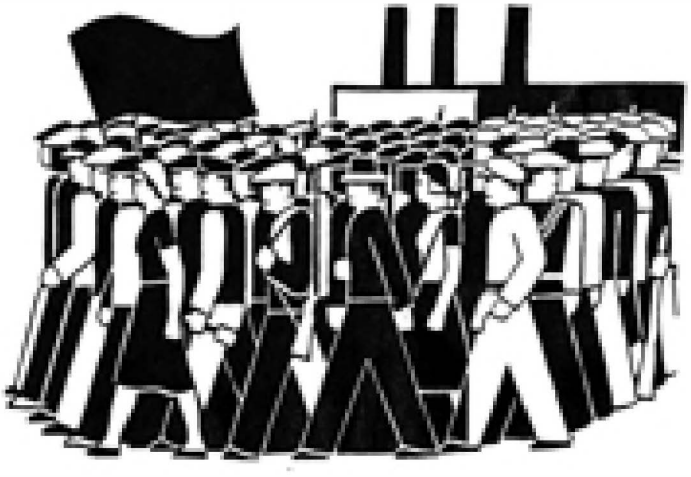
1 Mayıs kendi çözümünü koydu ortaya. Gerçek özgürlük, tam eşitlik ve gönüllü birlik! Nerede? 1 Mayıs'ta, 1 Mayıs meydanında. O 1 Mayıs meydanında özgürlük vardı, eşitlik vardı ve gönüllü birlik vardı. Müzik gruplarında eşitlik var, yapılan açıklamalarda, okunan bildirilerde eşitlik var, kutlama alanında her anlamda özgürlük, eşitlik ve dolayısıyla da gönüllü birlik var. İşte bu, en sembolik biçimiyle, devrimin çözümüdür.

1 Mayıs'ın birleştirici, kucaklayıcı ve sorunsuz çözücü gücünü düşünün. Politik Kürt hareketinin bu toplumda kendini en rahat, en özgür, Türk ve öteki milliyetlerden kardeşleriyle dayanışma içerisinde hissedebildiği tek yer orası. Orası ne? Orası devrimin zemini, orası Türkiye'de devrimle özdeşleşmiş 1 Mayıs alanı. Devrimin çözümü, devrimin demokrasisi, devrimin kucaklayıcılığı, devrimin birleştirici gücü işte bu!

Ve bunun arkasında tarihsel birikimi ve toplumsal gücüyle işçi sınıfı var. Çünkü 1 Mayıs işçi sınıfının uluslararası birlik, mücadele ve dayanışma günüdür. Anlamını, gücünü, birikimini, tarihsel esinini bu sınıftan alıyor.

(...)

Fabrika çalışması ve devrimci politika

Bugünün sınıf mücadelesi koşullarında işçilerin ücret sorununu ve çalışma koşullarını temel gündem olarak ele almayan bir fabrika çalışmasının başarı şansı yoktur. Bunun için fabrika merkezli devrimci sınıf çalışmamız, düşük ücretler, zorunlu mesailer, sağlıksız çalışma koşulları, gaspedilen haklar, istidam ve çalışma sistemleri, sosyal haklar vb. gibi işçilerin iktisadi sorunlarını fazlasıyla önemsemektedir.

İktisadi sorunların fabrikalarda süregiden mücadelelerde temel gündem olması nesnel bir olgudur. Bu olguyu sınıf mücadelesinin genel yasaları belirlemektedir. Dolayısıyla "fabrikalara dönük özel politikalar" esas dayanaklarını bu sorunlar üzerinden bulurlar. İşçilerin çalışma koşullarından kaynaklı sorunları işlemeyen, buradan işçileri mücadeleye çekmeye çalışmayan bir fabrika çalışması, bugünün koşullarında, ne derinlik sağlayabilir ne de genişlik kazanabilir. İşçilerin ekonomik haklarını koruma ve genişletme mücadelesine önderlik etmek, sınıf çalışmamızın en önemli başlıklarından biridir.

Kuşkusuz sınıf devrimcileri bu müdahaleyi siyasal bir bakışaçısıyla ele alır ve bunun sağladığı olanaklardan da yararlanarak her yolla işçilerin siyasal bilincini ve eylemini geliştirmeye çalışırlar. İktisadi sorunların bir araya getirdiği, mücadeleye sevk ettiği işçiler tam da bu aşamada siyasal propagandaya hiç olmadıkları kadar açık hale gelirler. Yaşadıkları iktisadi sorunların nedeni olan siyasal gerçekleri bizzat mücadele içinde sezip görmeye başlarlar. Kendilerine bugüne kadar döne döne anlatılan gerçekleri anlamaları kolaylaşır. Bu mücadele aynı zamanda işçilerin örgütleme ve mücadele deneyimini de geliştirir. Direniş dönemlerinde mücadeleci işçilerin yaşadığı değişim bu duruma en iyi örnektir.

Fakat ekonomik mücadelenin siyasal müdahale için sağladığı bu imkanlar, "siyasal propaganda-ajitasyonun ve teşhirin iktisadi mücadele ve örgütlenmeyi takip etmesi" gerektiği anlamına asla gelmez. İşçiler önce "iktisadi mücadele üzerinden hareketlendirilir, bunun yarattığı imkanlar üzerinden siyasallaştırılır" türünden aşamacı yaklaşımlar kesin olarak hatalıdır ve kaba bir ekonomizmin ifadesidirler. Bu tür yaklaşımlar siyasal görevlerin geleceğe ertelenmesi sonucunu yaratmakla kalmaz, aynı zamanda işçilerin gelişim sürecini tek yanlı ele aldığı için, onu zor ve çetrefilli mücadele süreçlerinde donanımsız bırakır. İktisadi zeminde yürüyen direniş süreçlerinde yaşanan zayıflıkların gerisinde de bu vardır.

Öte yandan, işçilerin yaşam koşullarını doğrudan ya da dolaylı olarak etkileyen her

türlü toplumsal ve siyasal sorun da, işçilerin mücadeleye sevk edilmesi ve örgütlenmesinde iktisadi sorunlar kadar elverişli bir zemine sahiptir. İşçilerin kendi çalışma koşullarını da belirleyen toplumsal ve siyasal sorunlara ilgisiz olduğu düşüncesi, sınıf hareketinin mevcut durumundan beslenen son derece zararlı bir önyargıdır.

Bu yüzden devrimci bir fabrika çalışması, faşist baskı ve terörden savaş tehlikesine, sosyal politikalardan eğitim sistemine, yaşanan bir doğal felaketten çevre sorununa kadar her türlü toplumsal ve siyasal gündemi işleyebilen bir kapsama sahip olmak zorundadır.

Ekonomizm ile devrimci çizgi arasındaki ayrım

Devrimci bir fabrika çalışması ile ekonomizm arasında çok temelli farklılıklar vardır. Sanılanan aksine ekonomizm işçilerin siyasal olarak da eğitilmesi gerekliliğini açıktan reddetmez. Fakat bunun ekonomik-sendikal mücadelenin kendi iç süreçleri üzerinden sağlanabileceğini varsayar. Bu anlayışın doğal sonucu olarak da işçilerin eğitimi ve örgütlenmesinde siyasal sorunların önemini fiilen reddeder. Ekonomizm sendikal mücadelenin kendisine doğrudan bir siyasal nitelik addeder. Ve işçiler yürüttükleri ekonomik mücadelenin "bir ürünü ve yeni bir aşaması" olarak siyasal bir bilince ermeden, her türlü siyasal sorun ve müdahaleyi işçilerin "ekmekleri için yaptığı mücadeleyi" zaafa uğratan, hakları için kurdukları birliği zedeleyen ve bölen bir unsur olarak görür. Bu tür çabalara düşmanca yaklaşır.

Mevcut sorunların (konumuz sözkonusu olduğunda fabrikadaki sorunların) nereden kaynaklandığı konusu da esaslı bir ayrım noktası değildir. Bu açıdan her bir gündelik sorunun mevcut sömürü düzenine bağlanması, hatta işçilerin bu sömürü düzenine karşı mücadeleye çağrılması, kimseyi kendi başına ekonomizmden kurtarmaz. Mesele sömürü düzenine karşı mücadelede işçilerin ihtiyaç duyacakları siyasal bilincin nasıl gelişeceğine ve öncünün bu süreçte kendi görevini nasıl tanımlayacağına dairdir.

Ekonomizmin aksine devrimci sınıf çizgisi, kendisini asla iktisadi teşhir, mücadele ve örgütlenmeyle sınırlamaz. İşçilerin siyasal bilincinin tüm yönleriyle geliştirilmesi hedefiyle davranır, hangi kapsam ve şiddetle gerçekleşirse gerçekleşssin, herhangi bir iktisadi mücadelenin bunu kendi başına sağlayamayacağını bilir. Yalnızca "ekonomik ezilmişlik" ile "politik ezilmişlik" arasındaki ilişkiyi gösterip bunun üzerinden propaganda yapmaz, aynı zamanda bu ilişkinin her bir somut örneğini ele alarak, ona karşı işçileri mücadeleye çekmeye çalışır. Ve doğal olarak bu ilişkinin kendini dışa vurduğu her türlü siyasal ve toplumsal olayı da temel gündem olarak ele alır. Devrimci sınıf çizgisi politik mücadeleyi esas alır ve diğer her türlü sorun ve imkana, dolayısıyla ekonomik-sendikal mücadeleye de, bu öncelikle yaklaşır.

Sınıf çalışmamız gelişirken...

Genelde sınıf çalışmamız, özelde ise fabrika çalışmamız son birkaç yıldır önemli bir değişim ve gelişim yaşıyor. Parti bugün onlarca fabrikada sistematik bir plan doğrultusunda çalışıyor. Dün en çok zorlanılan alanların başında, seçilmiş alanlara dönük sistematik ve ısrarcı bir çalışmanın ne yapıp edip örgütlenmesinin başarılması geliyordu. Bugün bu alandaki zorlanma belli ölçülerde hala sürse de, yaşanan gelişmenin de bir ürünü olarak, başka başlıklar da önplana çıkmaya başlıyor.

Parti gelinen yerde, siyasal faaliyetini fabrika birimleri üzerinden örgütleyebilen, bu alanları en geniş kitle çalışmasının zemini olarak değerlendirebilen yeni bir çalışma düzeyine ulaşmanın zorluklarını aşmaya çalışıyor. Bu doğrultuda daha çok fabrikalarda kalıcı mevzi ve örgütlenmeler yaratmak, en yakın hedefimiz olarak önümüzde duruyor.

Bugün, geçelim sınıf içinde kalıcı mevziler yaratmayı, sendikal çalışmada bile başarıya ulaşabilmek, siyasal gerçekler üzerinden aydınlanmış, devrimci mücadelenin gerekliliğine inanmış işçilere dayanmakla mümkün. Bu da ancak işçilerin çok yönlü eğitimiyle sağlanabilir.

Mevcut durumda fabrikalara özgü politikaların esas dayanaklarını sendikal çalışma üzerinden bulması gayet doğaldır. Daha çok fabrikaların kendi iç gündemlerine dayanan bu politikaların derinleştirilmesi, bunların dayandığı her bir başlığın fabrikalarda mücadeleye konu edilmesi de gereklidir. Başka türlü fabrikalarda bir genişlik yaratmak mümkün değildir. Ancak gerek sendikal çalışmanın siyasal amaçlarımıza bağlanması alanında, gerekse sendikal mücadelenin mevcut durumundan bağımsız toplumsal-siyasal gündemler üzerinden fabrika birimlerine müdahale etme planında, hala da belirgin bir kısırlık yaşanmaktadır.

Bu kısırlık sadece siyasal gündemler ile fabrika içi sorunlar arasında yaratıcı bağlar kuramamak vb. sorunlardan kaynaklanmamaktadır. Politik zayıflığın ürünü olan böyle bir sorun alanımız kuşkusuz var. Fakat bunun ötesinde, sınıf hareketinin, dolayısıyla sınıf kitlelerinin mevcut geriliğinden kaynaklı olarak işçilerin politik propagandaya gösterdiği geri tepkiler, çalışmamızı yer yer basınç altına almakta, siyasal sorunların gündemleştirilmesinin ve işçilerin siyasal sorunlar üzerinden eğitiminin ikinci plana atılmasına yol açabilmektedir. Eksik olan, fabrika zemininde yaşanan her bir sorunun derinleştirilip, işçilerin mücadeleye çekilmesinin manivelası haline getirilmeye çalışması değil, buna eşlik etmesi gereken siyasal propaganda faaliyetinin, işçilerin çok yönlü siyasal eğitiminin gereğince örgütlenmesinin fiilen ihmal edilmesidir. Önümüzdeki dönem sınıf çalışmamızın en çok yükleneceği alanlardan biri budur.

1 Mayıs ve fabrika çalışmalarımız

Yaklaşan 2012 1 Mayısı esas anlamını, sermayenin sosyal yıkım saldırısına, uyguladığı faşist baskı ve terör politikasına ve emperyalizmin taşeronu olarak komşu halklara karşı giriştiği saldırgan tutumlara karşı, başta işçi sınıfı ve emekçiler olmak üzere toplumsal muhalefetin vereceği yanıt üzerinden bulacaktır. Dolayısıyla, partinin 1 Mayıs çalışmasının genel başlıkları da bunlardır.

1 Mayıs çalışmamız esas olarak fabrikalar merkezli bir çalışma olarak örgütlendiğine göre, en önemli sorun alanlarımızdan biri bu başlıklara dayalı bir çalışmanın sözkonusu fabrikalarda hangi araçlarla nasıl işleneceği ve iç gündemleriyle nasıl bağdaştırılacağı sorusudur. Bu sorunun yanıtı her bir yerelliğin somut durumu üzerinden verilebilinir. Yukardaki hatırlatma ve uyarılar dışında ise ek olarak şunlar söylenebilir:

"Ekonomik mücadelenin daha belirgin bir tarzda siyasal hedeflerimize bağlanması" ve "siyasal gündemlerin fabrikalarda daha etkin bir biçimde işlenmesinin başarılması" sorunu bugünden yarına gereğince çözülemez. Çünkü bu sorunların arkasında bizim kendi kavrayış ve müdahale zayıflıklarımızı da aşan nesnel nedenler bulunmaktadır. Ancak 1 Mayıs gibi işçi sınıfı için fazlasıyla önemli olan bir günün tarihsel ve güncel anlamı üzerinden, ilişkide olduğumuz her bir fabrikada en geniş bir biçimde işlenmesinin, buraların 1 Mayıs kitle çalışmamızın temel alanları haline getirilmesinin önünde bir engel yoktur. Sadece bilinen gizlilik nedenleri ya da oradaki mücadeleyi ilgilendiren özel koşullar, şu veya bu fabrikada açık bir 1 Mayıs çalışması örgütlememizi sınırlayabilir.

2012 1 Mayısı'nda partinin başarı ölçütlerinden biri, kaç fabrikada etkin bir 1 Mayıs çalışması yürüttüğümüz olacaktır. Ve elbette, sahip olunan dayanaklara rağmen 1 Mayıs'ın böyle bir çalışmanın konusu haline getirilememesi ciddi bir biçimde sorgulanacaktır.

Kitle çalışması ve sirkülasyon sorunu üzerine

Komünistler olarak kitle çalışmasının sorunlarını farklı yönleri ile tartışıyor, yaşanan güncel deneyimler üzerinden sonuçlar çıkarıyor ve döne döne bu alanda mesafe katetmenin kritik önemini ortaya koyuyoruz. Zira kitle çalışması, daha açık bir ifadeyle sınıfı devrime kazanma süreçleri, parti olarak yıllardır ortaya koyduğumuz onca emek ve çabanın kendisini varedeceği, sonuçlar üreteceği temel alanlardan birisini ifade ediyor.

Dahası sınıfı devrimcileştirme çabası ve buradan katedilecek mesafe, bugün önümüzde duran bir dizi sorunun da aşılmasının maddi temelini oluşturuyor. Meselenin bir başka temel önemi buradan gelmektedir. Sınıf ve emekçi kitlelerle bütünleşmek, buralarda mevziler edinmek, parti olarak bugün tartıştığımız, yer yer bunaltıcı boyutlar kazanan bir dizi sorunun kalıcı ve gerçek çözüm zeminini oluşturmaktadır.

Bu açıdan önümüzde çözüm bekleyen sorun alanlarından birisi, kitle çalışması içerisinde elde edilen güç ve olanakları kalıcılaştırmak, bir sonraki döneme birikim olarak devredebilmek sorunudur. Öyle ki bu sorun alanı partinin ihtiyaç duyduğu büyüme ve sağlıklı bir temelde gelişme ihtiyacını kesen bir mahiyete sahiptir.

Sirkülasyon: Büyüme ve nitel gelişimin önündeki en büyük engel

Sirkülasyon sorunu siyasal faaliyetin sürekliliği içerisinde güç biriktirmenin önündeki en büyük engellerden birisidir. Zira elde ettiği güç ve olanakları tutamayan bir hareketin büyümesi, hatta uzun vadede yaşaması neredeyse imkansızdır. Çünkü en basit anlamıyla bile doğal yaşam içerisinde büyümek, ihtiyaca yanıt verecek bir düzeyde gelişim sağlayabilmek o dönem içerisinde ortaya çıkarılan birikimin en azından bir kısmını sonrasına devrederek mümkün olmaktadır. İşte sirkülasyon tam da bunu engellemektedir.

Gündelik kitle faaliyeti içerisinde bu en basit gerçekliği asla gözden kaçırmamalıyız. Faaliyetin açığa çıkardığı en küçük bir olanağı bile sonrasına nasıl taşırım bakışıyla hareket etmeli, kitle çalışmasında bu bakışa uygun bir tarzı saflarımızda hâkim kılabilmeliyiz. Aksi halde daralmak ve bir kısır döngü içerisine sıkışmak kaçınılmaz olacaktır. Biraz daha açmak gerekirse, uzunca bir süredir sınıf içerisinde gerçekleştirdiğimiz bir dizi etkinliğe katılan bir dostumuzun "yüzlerce işçiyle buluştum" demesi buna bir örnektir. Evet, biz sınıf içerisinde yürüttüğümüz politik kitle faaliyeti içerisinde yüzlerce işçi ile temas kuruyor, bunlardan bir kısmını saflarımıza katabiliyoruz. Ancak onları tutmak ve kalıcılaştırmakta zorlanabiliyoruz.

Sirkülasyon sorununun bir başla boyutu ise niteliksel gelişimi sekteye uğratmasıdır. Güncel süreçlerin ortaya çıkardığı ihtiyaçlar ya da basınçlar doğrultusunda sık sık yapılan örgütsel düzenlemeler bu tarz bir sirkülâsyona örnek verilebilir. Sürekli kaygan bir zemine sahip olmak hareketin niteliksel gelişimini zaafa uğratmakta, yer yer güçlü bir nicelik elde edilse de bunu tutmayı imkânsızlaştırmaktadır. Çünkü bu tarz düzenlemeler "hareketin temposunu aştığı" koşullarda dağıtıcı olabilmekte, elde edilen birikimi nitel bakımdan zaafa uğratabilmektedir.

Ya da herhangi bir sebeple kadro ve güç kaybı buna bir başka örnektir. Bu tarz gelişme ve hareketlilikler elbette siyasal yaşamın seyri içerisinde karşımıza çıkacaktır. Ancak buradaki sorun alanı kadro ve güçler planında yaşanan

sirkülasyonun toplam gelişim temposuna paralel ya da yer yer daha hızlı yaşanabilmesidir. Böylesi bir sirkülasyonu hiçbir hareket uzun vadede kaldıramaz.

Dolayısıyla mevcut güç ve olanakları tutabilmek siyasal yaşamda kritik bir öneme sahiptir. Nitekim bunun bilincine olan düşman döne döne devrimci örgütlerin kadro potansiyelini hedefleyen saldırılar gerçekleştirmekte, bu yönlü birikimi kesintiye uğratarak kısır bir döngü yaratmaya çalışmaktadır. Açıktır ki kaybedilen her güç ya da kadro yılların emeği anlamına gelmektedir. Yerine yenilerini koymak da öyle.

Politik kitle çalışmasında örgütsel bütünlük ve siyasal süreklilik

Politik kitle faaliyetinde belirlenmiş hedefler üzerinde yoğunlaşma ve süreklilik, sonuç elde edebilmek bakımından önemli bir yerde duruyor. Burada süreklilikten kasıt, çalışmayı bir rutin içerisinde, yani kendi sınırları üzerinden tek düze bir şekilde yıllarca sürdürmek değildir elbette. Süreklilik, diyalektik bir gelişim temelinde uzun vadede güç ve olanak biriktiren sıçramalı bir süreç olarak ele alınmalıdır.

Buradaki ilk halka, siyasal faaliyetin sürekliliğini sağlayacak olan güç ve kadro potansiyelinin kalıcılaştırılabilmesi sorunudur. Zira politik-siyasal süreklilik en başta örgütsel sürekliliği gerektirir. Bu konuda elbette içinden geçilen dönemin zorlukları, yer yer yaşanabilen düşman saldırıları olumsuz bir etkene dönüşebilmektedir. Ancak tüm bunları hesaba katan, güç ve olanaklarını buna göre düzenleyen, dahası yürütülen kitle çalışmasının yarattığı birikim üzerinden örgütsel sürekliliğini güvenceleyen ve büyüten bir hareket bu türden sorunlarla baş edebilir. Mevcut güç ve örgütsel zeminler kalıcılaştırılmadan, bunların asgari düzeyde sürekliliği sağlanmadan siyasal mücadelenin devamlılığı da maalesef güvencelenemeyecektir.

Bu ilişki diyalektik olarak tersinden de işlemektedir. Eğer siz siyasal çizginiz üzerinden etkin ve kesintisiz bir politik faaliyet düzeyi ortaya koyamıyor iseniz, elde olanı da hiçbir zaman koruyamaz ve büyütemezsiniz. Bu açıdan ele alındığında politik kitle faaliyetinin sürekliliği yaşamsal bir öneme sahiptir.

Altını çizmeye çalıştığımız sirkülasyon sorunu tam da politik ve örgütsel sürekliliği zaafa uğratabilmekte, aradan yıllar geçmesine rağmen sonuç elde etmeyi zora sokmaktadır.

"Enginleri fethetme ruhuyla" yeni döneme yüklenelim!

Yazının başında belirtildiği gibi sık sık kitle çalışmasının sorunlarını tartışıyor farklı yönleriyle ortaya koymaya çalışıyoruz. Ve her seferinde şunun altını kalınca çiziyoruz. Komünistler olarak bütün bu sorunlarla baş edecek güç ve imkanlara sahibiz. En başta marksist dünya görüşüne dayalı devrimci bir çizgimiz, bu çizginin hayat bulduğu bir partimiz var. Bunların bütünleştiği ve cisimleştiği bir gelenek ve değerler sistemimiz var. İşte enginleri fethetmek için yola çıktığımızda, yanımıza almamız gereken her şey fazlasıyla mevcut.

Başta bu yazının konusu olan sirkülasyon sorunu olmak üzere kitle çalışması içerisinde karşımıza çıkan bir dizi sorun alanını bu olanaklara dayanarak geride bırakabiliriz. İçerisinden geçmekte olduğumuz bahar dönemi ve en başta 1 Mayıs süreci tüm bu açılardan önümüzde bir sınav olarak durmaktadır. Bu sınavdan başarıyla çıkmak için, bütün güç ve olanakları kuşanarak, mevcut sınırlarımızı zorlayarak, gözlerimizi çalışma alanlarımızın sınırlarına değil enginlere dikerek sürece yüklenelim.

Sınıf saflarında güven-özgüven sorunu

Mevzi kazanmayı hedefleyen devrimci sınıf çalışmasının bazı zorlanma alanları var. Zorlanmaların bir kısmı komünistlerin birikim, deneyim, güç ve olanaklarının halen belli sınırlılıklar taşımasından kaynaklansa da, nesnel koşulların yarattığı zorluklar da mevcuttur. Sınıf hareketinin zayıf tablosu aşılana kadar, bu zorlanman şu veya bu şekilde yaşanacaktır.

Sınıf zemininde kalıcı mevziler yaratmak pek çok engeli aşamaya bağlı olsa da, sömürü ve kölelik düzeni bunun nesnel koşullarını her gün yeniden üretir. Zira her kapitalistin gözünü kar hırsı bürüdüğü için, ağır sömürü ve baskı altında kalan işçilerin hak arama mücadelesini yükseltmeleri kaçınılmazdır. Baskı ve sömürünün sınıf saflarında yarattığı bu mücadele arayışı ise, devrimci sınıf çalışmasının etkili olmasının, dolayısıyla mevzi kazanmanın koşullarını hazırlar.

***

Bugün sınıf eksenli faaliyette partili militan ve kadroların karşılaştıkları önemli zorluklardan biri, işçiler arasında güven yitiminin yaygın olmasıdır. Bu zayıflık birey olarak işçilerin özgüvenlerini de zedelemektedir. Kendine güveni zayıf bir işçi, çoğu zaman aynı tezgâhta çalıştığı sınıf kardeşine güvenme konusunda da tereddütlüdür. Ancak kendine güvenen bir işçi sınıf kardeşlerine de güvenir ya da sınıf kardeşlerine güvenmeyen bir işçinin kendine güveni de belirgin bir zayıflık içinde demektir.

Birbirine şüpheyle bakan işçiler arasında karşılıklı güvene dayalı ilişkiler geliştirmek zor olsa da imkânsız değil. Zira güven sorununun parçası olsalar da, bu durum işçileri de rahatsız etmektedir. Pek çok işçinin bu sorunu bir "yakınma" şeklinde dile getirmesi, bu rahatsızlığın dışa vurumudur aynı zamanda. Demek ki, örgütlenme ve hak arama mücadelesinde başarıya ulaşmanın önündeki temel engellerden bir olan sınıf saflarındaki güvensizlik işçileri rahatsız etmekte, bundan kurtulmak için çıkış yolları aramaktadırlar. O halde bir fabrika veya işletmede örgütlenme çalışması başlatıldığında, işçiler arasındaki güven eksikliği ve şüpheciliğe karşı da ilk günden etkili bir mücadele yürütmek zorunludur.

***

Sınıf saflarındaki güven sorunu ve bundan bağımsız olmayan işçilerin özgüvenlerindeki zayıflama, son derece rahatsız edici olmakla birlikte şaşırtıcı değildir. Kimi yerel çıkışlar olsa da, sınıf hareketinin yıllardan beri içine sıkıştığı sınırları aşamamasının yarattığı ağırlıkların işçiler arasındaki güveni zedeleyici sonuçlar yaratması kaçınılmazdır. Sınıflar mücadelesinin dışında kalan sınıf bölüklerinin

uyuşuk, güvensiz, harekete geçmekte isteksiz olması istisnai bir durum değildir. Nasıl ki hareket ve mücadele sınıf saflarındaki güveni güçlendiriyorsa, bunların yokluğu da tersi sonuçlar yaratmaktadır.

Sınıf hareketinin durgunluğuna sermayenin saldırılarının ağırlaştırdığı işsizlik, yoksulluk ve gelecek kaygısı eklendiğinde, işçiler arasındaki güven sorunu daha da derinleşiyor. Rejimin yaydığı dinci-gericilikle ırkçı-şovenizmin sınıf saflarında yarattığı yozlaştırıcı etki de bunları tamamlıyor. İşçinin sınıf kimliğini yok sayıp etnik, dinsel, mezhepsel kimliğini öne çıkartan gerici ideolojiler, sınıfın birliğini "alt kimlikler" temelinde parçalama işlevi görüyorlar. Bu da işçiler arasındaki güven ilişkisini daha da zayıflatan bir rol oynuyor.

***

Sınıf bölüklerinin kapitalistlerle giriştikleri kavgaların sonucunun işçiler üzerinde etkili olduğu deneyimlerle sabittir. Kazanımla biten çatışmalar işçiler tarafından örnek alınırken, başarısızlık güven sorununu derinleştirici bir etki bırakıyor. Bu noktada sendikalara hakim olan bürokratik kast da uğursuz bir rol oynuyor.

Zira hemen her örgütlenme ve hak arama mücadelesinin bir direniş evresi oluyor. Meşru militan direnişten kaçan bürokratik kast, pek çok yerde ya işçileri yüzüstü bırakarak ya da direnişi satarak sınıfa ihanet etmektedir. Bu tutum, işçiler arasındaki güveni kırmanın yanısıra, sınıf saflarındaki sendikalaşma eğilimini de baltalamaktadır. Yenilgiyle sonuçlanan deneyimler yaşayan işçilerin hem kendilerine hem sendikalara duydukları güven zedelenmektedir. Oysa verili koşullarda sınıfın kazanımla sonuçlanan direniş deneyimlerine ihtiyacı var.

***

Sınıf hareketine ayakbağı olan güvensizlikten işçiler ne kadar rahatsızsa, asalak kapitalistler ile hain sendika bürokratları da o kadar hoşnutturlar. Bundan dolayı burjuvazi ve onun devleti, işçi sınıfının özgüvenini kırmak için sistematik bir saldırı yürütmektedirler.

Zira bir sınıfa, bir topluluğa ya da bir kişiye hükmetmenin en etkili yolu, onun özgüvenini kırmaktan geçer. Özgüvenin yitimi veya zayıflaması moral yenilgi anlamına gelir ki, bu fiziki bir yengilgiye göre çok daha tehlikelidir.

Sömürü ve eşitsizlik derinleştiği halde, özgüvenini yitirmiş ya da özgüveni zayıflamış bir sınıfın üzerinde egemenlik kurmak nispeten kolaydır. Elbette sömürü, baskı ve eşitsizlik daima çelişki ve çatışma üretir. Ancak özgüven yitiminin olduğu yerde, isyandan çok "razı olma" eğiliminin ağır basması, moral yozlaşmaya alan açar.

İşçi sınıfının özgüveni kırıldığında, "etkisiz bir yığın" olmanın ötesine geçemez. Örgütlü, kararlı ve özgüveni yüksek olduğunda ise hiçbir güç bu sınıfın önünde duramaz.

***

Asalak kapitalistlerin kurduğu sömürü ve kölelik çarkına çomak sokmak için güvensizliği bir yerden yıkmaya başlamak, bireylerde özgüveni güçlendirmek ve işçiler arasında sınıf kardeşliğine dayalı güveni inşa etmek şarttır. Bu yönde somut adımlar atmak, dayanışma ve güvene dayalı örgütlülük yaratmak, devrimci sınıf çalışmasının hedeflerinden biridir.

Yaşanan mücadele deneyimleri, kapitalistlere şu veya bu düzeyde geri adım attırmanın işçilerin hem kendilerine hem birbirlerine olan güveni sağlamlaştırdığını göstermektedir. Direniş süreçlerine katılan işçilerde meydana gelen bilinç sıçramasının bu olguyla dolaysız bağı vardır.

O halde sınıf saflarında özgüvenin inşa edilmesi ve mücadele eğiliminin açığa çıkartılması yönünde atılan adımlar, seçilmiş hedeflere odaklı çalışmanın başarısının ölçütlerinden biri olacaktır. Burada sözkonusu olan, bastırılan bir dinamiğin uygun araç ve yöntemlerle önünün açılması ve örgütlü mücadeleye çekilmesidir. Bu açıdan yaşanan deneyimlerin siyasal bir değerlendirmeye konu edilerek partinin kolektif birikimine katılması da önem taşımaktadır.

***

Güven sorunu yaygın olsa da, işçilerin bundan hoşnut olmadıklarını biliyoruz. Bu koşullarda arkadaşına güvenmek isteyen, dahası buna şiddetle ihtiyacı olan işçi, ilk adımları tereddütle atacaktır. Zira "ya ihanete uğrarsam", "ya yarı yolda bırakılırsam", "ya işten atılırsam" vb. kaygılar hep akılının bir köşesinde olacaktır. Ancak komitelerde birbirini tanımaya başlayan, yalnız olmadıklarını gören, birbirlerinin samimiyetine tanık olmaya başlayan işçiler, güvensizliği de aşma sürecine girecek, özgüvenleri artacak, mücadelede daha iddialı ve kararlı olacaklardır.

Çatışmanın ilk aşamasında güçlü sanılan patronun tedirgin olmaya başlaması, dahası işçilerle uzlaşmak için tavizler vermek zorunda kalması işçilerin moralini ve özgüvenini yükseltecektir.

Bu tür kazanımların bazen işçileri daha tedbirsiz ve hızlı hareket etmeye, böylece saldırıya açık bir pozisyona düşmeye yönelttiği de yaşanan deneyimlerden biliniyor. Unutulmamalıdır ki, zamansız eylem, bu nedenle sonuç alamama, kazanma inancı ve iradesinin zayıflamasına, enerji ve moral üstünlüğün heder edilmesine yolaçabilmektedir.

Bunu gözönünde bulunduran sınıf devrimcileri, asgari bir hazırlık yapmadan kapitalistle çatışmayı gündeme getirecek tutumları önlemeye çalışmalıdırlar. Zira çatışmaya hazırlıksız girmek kaybetme riskini artıracak, hatta kimi kazanımların yitirilmesine neden olabilecektir. Erken başarısızlık ise, pek çok işçi şahsında özgüvenin yeniden yitirilmesi ya da zayıflamasına yol açabilir ki, bu tür kırılmaları yaşayan işçilerin yeniden özgüven kazanıp mücadeleye girmeleri zor olmaktadır.

Müdahalemize rağmen işçilerle patron arasında fiili çatışma başlayabilir. Bu durumda artık ok yaydan çıkmış demektir. Böyle bir durumda çatışmada ön saflara geçmek, işçilerin çatışmadan kazanımla çıkması için özel çaba sarf etmek ve her durumda kararlı bir direnişin sergilenmesini esas almak büyük önem taşır. Zira direnerek yenilmek, özgüven yitimini asgariye indirmenin yegane yolu olduğu gibi, bazen özgüveni arttıran bir rol de oynayabilir. Mücadelenin ateşi içinde pekiştirilmiş sınıf kardeşliği, kimi zaman kavgadan yenik çıkılsa bile, en azından öncüler şahsında özgüveni güçlendiren bir rol de oynar.

Çatışma başladıktan sonra esas olan sınıfın bundan kazanımla çıkmasını sağlayabilmektir. Deneyimlerin süzülmesi, sürecin özeleştirel değerlendirmesi vb. konular ise uygun zamana bırakılmalıdır.

***

Güven-özgüven sorunu yaygın olsa da, işçi sınıfına sömürü ve köleliği dayatan bir düzenin egemenliğinin olduğu yerde, sınıflar çatışmasını hiçbir güç engelleyemez. Sınıf hareketinin durgunluğuna rağmen sık sık mevzi direnişlerin yaşanması bunun bir göstergesidir.

Mevcut koşulları gözardı etmeden bu bilinçle hareket etmek, seçilmiş hedeflere dönük faaliyeti buna uygun örmek, açık çatışmaya belli bir hazırlıkla girmek, koşullar oluştuğunda ise hızla harekete geçebilmek... Tüm bunlar hem sınıf saflarındaki özgüven sorununun aşılmasında, hem de mevzi kazanmaya odaklı faaliyette mesafe katetmede işimizi kolaylaştıracaktır.

Devrimci sınıf çalışmasında bu düzeyi yakalamak ancak kolektif çalışmanın, sistemli çalışan komitelerin olduğu yerde mümkündür. Alanına hakim, işçileri tanıyan, eğilimlerini bilen bir komitenin ilerici öncü işçilerden başlayarak karşılıklı güveni ve özgüveni inşa etmesi, belli bir plana göre sınıfın kitlesine yayması, patronun olası saldırılarına karşı hazırlaması, sendikalaşma aşamasına gelindiğinde ise sendikalara hakim olan bürokratik zihniyet konusunda işçileri bilinçlendirmesi, seçilmiş hedeflere odaklı çalışmada yol alabilmenin zeminini hazırlayacaktır.

Özgüvenin inşa edilmesinin zor, yıkılmasının ise kolay olduğu gerçeğinden hareketle, her faaliyet planlı başlatılmalı, ciddi bir hazırlığa konu edilmeli, başarının ancak sınıfın güven ve özgüveninin inşa edilebildiği yerde mümkün olacağı hesaba katılarak yürütülmelidir.

8 Mart eylemlerinin aynasında sol hareket

Komünistler yıllar önce yaptıkları değerlendirmede, sol hareketinin "ciddiyet ve samimiyet bunalımı" içinde olduğunu ifade etmişlerdi. *"Davasında, çizgisinde, mücadelesinde ve çalışmasında ciddiyet, davasına ve uğruna mücadele ettiği sınıfa ve emekçilere karşı samimiyet"*ten yoksunluk, ilerleyen süreçlerde siyasal çürümenin yolunu açtı. Yakın dönemde yaşanan bir dizi örnek, belli akımların yaşadığı bu çürümenin boyutlarını tüm açıklığı ile gözler önüne serdi.

Bunun gerisinde, devrimci iktidar perspektifine dayalı mücadele çizgisinin, bununla bağlantılı olarak maddi ve moral değerlerin, ideolojik hassasiyetlerin ilkesizce yitirilmesi yatmaktadır. Siyasal hedeflere değil gündelik çıkarlara, geleceği kazanmaya değil günü kurtarmaya dayalı bakış ve pratik neredeyse solun geneline hakim olmuş durumdadır. Yıllardır seçim süreçlerinde alınan tutumlarla bunun en çarpıcı örnekleri sergilenmektedir. Aynı ölçüde olmasa da, 8 Mart süreçlerinde sergilenen tutumlar da, siyasal akımların düzen karşısındaki duruşları açısından açık bir fikir vermektedir.

İşçi sınıfının can bedeli direnişlerle yarattığı ve uluslararası işçi hareketinin mücadelesinin bir ürünü olan 8 Mart, yüzyılı aşkın bir süredir tüm dünyada, başta kadınlar olmak üzere tüm emekçiler tarafından kutlanmaktadır. Ancak, dünyada olduğu gibi ülkemizde de, her sınıfsal konumlanış ve duruş, 8 Mart'a kendi rengini vermeye çalışmaktadır.

Kendi ifadeleriyle, varlıklarını 12 Eylül darbesine borçlu olan, sol hareketin yenilgiye uğramasıyla "önlerinin açıldığına" sevinen feministler, '9●'lı yıllarda kadına yönelik şiddeti esas alan çalışmaları yoğunlaştırdılar. "Mor iğne" vb. kampanyalar, "Mor çatı" vb. oluşumlar, aslolarak kentin küçük-burjuva ve orta katmanlarına dayanan, dar sınırlarda bir çalışmaydı. Ta ki Kürt hareketinin, yaşadığı yön değişimine bağlı olarak, kadın sorununda ve somut olarak 8 Martlar'da aldığı tutumla yolları kesişinceye kadar...

'9●'ların sonlarında devrimci güçlerle ortak 8 Mart mitingleri örgütleyen, '98 yılında yasaklı olan Taksim'e devrimci güçlerle birlikte çıkan, devletin faşist saldırganlığı ile karşı karşıya kalan Kürt kadın hareketi, ilerleyen süreçte 8 Mart eylemlerinde bir yön değişimi yaşadı. İmralı süreci sonrasında Kürt hareketinde yaşanan dağınıklık ve geri çekilme evresinde Kürt kadın kitleleri canlılığını sürdürmüş, Kürt kadın hareketi oluşturulan örgütlülüklerle ete kemiğe bürünmüştü. Ancak Kürt hareketindeki yeni yönelim Kürt kadın hareketi üzerinden de yansımalarını buldu. 2●●●'lerin başlarından itibaren kadın örgütleriyle gerçekleştirmeye başladıkları 8 Mart eylemleri, feminist harekete de rahatlıkla söz söyleme olanağı sağladı.

2●●●'ler sonrası gerçekleştirilen 8 Mart mitinglerinde feministlerin kaba müdahaleleri öne çıksa da, mitinglere rengini veren ve politik muhtevasını belirleyenin Kürt kadın hareketi olduğu açıktır. Son olarak 2●●4 yılında erkek katılımına yönelik kaba müdahalelerin ayyuka çıktığı, Kürt hareketinin yanısıra ESP/EKD'nin de bu utanç verici tutuma ortak olduğu 8 Mart mitingi, devrimci güçlerin içinde yeraldığı son miting oldu.

Bu tarihten sonra, komünistler ile devrimci güçler tarafından, feministlerin ve asıl olarak reformistlerin perspektife tabi olarak gerçekleşen eylemlere tutum alındı ve 8 Mart mitinglerini ayrı örgütleme yolu tutuldu. 8 yıl önce yaşanan bu ayrışma, devrimci güçleri dışlayan yasakçı tutumlara tavır almanın ötesinde, 8 Mart'ın tarihsel ve devrimci özünün karartılmasına, sınıfsal karakterinden

kopartılmasına yöneliktir.

Geride bırakılan 8 yıllık süreçte Devrimci 8 Mart Platformu ile Kadın Platformu'nun bakışları daha bir açıklık kazanmışken, bugün kimi sol güçlerin yaşanan ayrışmanın mantığını, buradaki açık sınıfsal ve siyasal duruşu unuttukları, genel planda yaşadıkları değişime bağlı olarak 8 Mart'ta da tercihlerini bu yönde yaptıkları görülüyor.

Komünistler olarak, 8 Mart üzerinden yaşanan ayrışmada, sorunun tek başına "erkeklerin alana alınmaması" ya da "kadınlar günü mü/ emekçi kadınlar günü mü?" olmadığını, asıl meselenin kadın sorunu şahsında reformizm-devrim ayrışması olduğunu dile getirdik. Bugün bir kez daha, yaşanan ayrışmada, kurulu düzene karşı bakışın, duruşun, mücadele programının belirleyici olduğu görülmektedir. Siz bir dizi konuda olduğu gibi somutta kadın sorununun da kaynağında toplumsal düzeni mi görüyor; bu düzeni devrimci yollardan değiştirmeye yönelik stratejik bakış ve bununla bağlantılı ittifaklar mı hareket ediyorsunuz? Yoksa, kurulu düzenin sonuçlarına karşı mücadeleyi mi esas alıyorsunuz? Ayrımın özü ve esası budur!

Birileri bugün yıllardır altına imza attıkları platformu, onun ilke ve değerlerini inkar etseler de, Devrimci 8 Mart Platformu, kadının ezilmesi ve sömürülmesinin kaynağı olarak kapitalist düzeni karşısına almış, kadının kurtuluşunun ancak toplumsal düzenin değiştirilmesiyle, devrimle olanaklı olacağını dile getirmiş, bunun da kadın ile erkeğin birlikte mücadelesi ile mümkün olacağını söylemiş ve bu perspektife uygun bir şekilde alanlarda konumlanmıştır.

Kadın Platformları ise, salt kadınlarla gerçekleştirdikleri eylemlerde "Bedenimiz, emeğimiz, kimliğimiz için erkek egemen sisteme karşı örgütlü mücadeleye" şiarlarıyla, kadın emeğine yönelik saldırılara ve "erkek egemen sisteme" karşı çıktıklarını dile getirseler de, kadın sorununun gerçek kaynağı olarak düzeni değil, sonuçlarına karşı mücadeleyi eksen alan reformist bir zeminde durmaktadırlar.

Vurgulanması gereken bir diğer nokta, devrimci güçlerin "kadın sorununu anlamamak"la, "kadın çalışmasını önemsememek"le suçlanmasıdır. Daha düne kadar Devrimci 8 Mart Platfomu'nda yeralanların bu söylemleri ibret vericidir. Bugün devrimci güçlerin emekçi kadın çalışmasını örgütleme açısından yetersizlikleri ile kadın sorununa bakışta hangi zeminde durdukları iki ayrı tartışmanın konusudur. Devrimci platformun temel kaygısı, solda tasfiyeciliğin alabildiğine derinleştiği günümüzde, 8 Martlar'ın devrimci bir zeminde/ devrimci sınıfsal özüne uygun bir biçimde örgütlenebilmesidir. Bugün bu temel ölçütün "unutulması" rastlantı değildir, başka alanlarda da dışa vuran yeni politik yönelimlerle bağlantılıdır.

Sorunun özü düzen karşısında konumlanmakta yatmaktadır. Bugün devrimcilik iddiasını yitirenler, soluğu Kürt hareketinin kuyruğunda almaktadırlar. Düzene karşı mücadelede devrimci stratejik bakışı kaybedenler, günü kurtarmak derdine düşenler Kürt hareketinin yedeğine düşmekten kurtulamamaktadırlar. Yıllardır oluşan seçim platformları da bu işlevi görmektedir. Devrim ufku yitirildiğinde, parlementer zeminlerde güç ve etki sağlamaya, muhtarlıklardan milletvekili koltuklarına kadar uzanan parlementer zeminlerde kendilerini varetmeye çalışmaktadırlar. Kendi gücü buna elvermeyenler, Kürt hareketiyle geliştirdiği ilişkilere ve onun oy tabanına yaslanarak politika yapmaya yönelmektedirler. Geçtiğimiz yıllarda seçimlere yönelik oluşturulan blok/ platformlardan sonra bugün reformist bir platform olan Halkların Demokratik Kongresi'nin misyonu da budur.

Bir dizi alanda olduğu gibi 8 Mart üzerinden de yaşanan ayrışma, devrimci platformun yaşadığı zayıflamaya rağmen olumludur. Sol güçlerin politik tutum ve ilkeleri açısından yeterli bir açıklık ve netlik sağlamaktadır. Aynılar aynı yerde buluşmayı sürdürmektedir.

Ancak şu yeterince açıktır. Geleceği devrimci iktidar perspektifine, devrimci ilke ve değerlere sahip olanlar kazanacaktır.

İnisiyatifli yerel önderlikler ve güncel gelişmelere müdahale

İnisiyatifli yerel önderlikler sorunu, partimizin uzun bir dönemdir gündemleştirdiği politik önderliğe dayalı çalışma tarzıyla birlikte ele alınmaktadır. Dinamik yerel önderliklerden söz edildiği yerde, bu görev her şeyden önce politik öderliğe dayalı çalışma tarzı üzerinden kendini somutlayabilmek durumundadır. Partimizin gündeminde tuttuğu özel yer nedeniyle konu çeşitli yönleriyle basınımızda tartışılmıştır ve tartışılmaya devam edecektir.

Fakat güncel gelişmelerin açığa çıkardığı kimi verileri de gözeterek, gelişen siyasal süreçlere müdahale noktasında inisiyatifli yerel öderliklerin önemini ve bunun çalışma tarzı sorunuyla bağını ele almak hala da bir ihtiyaçtır.

Son birkaç ayın gelişmeleri süreçlerin hızlanacağının işaretlerini vermektedir. Düzen içi gerici dalaşmaları bir yana koyarsak, sermaye devletinin Kürt sorunu çerçevesinde yaşadığı tıkanma ve buna bağlı olarak artan devlet terörü karşısında Kürt halkının kitlesel direnişi, Sivas davasında zamanaşımı gerekçesiyle katliamcıların aklanmasının toplumun geniş kesimlerinde yarattığı öfke, dinci gerici iktidarın eğitim sisteminde yapmak istediği değişikliğe karşı gerçekleşen eylemler, artan iş cinayetleri, süren mevzi direnişler, Bosh işçilerinin Türk Metal saltanatına indirdiği ağır darbe, sınıfa dönük yeni saldırı yasalarının önümüzdeki günlerde meclisten geçecek olması, Suriye'ye yönelik saldırganlık gibi son derece ciddi gelişmeler üstüste yaşanmaktadır. Bu gelişmeler yarın bizi daha sert süreçlerin beklediğini ortaya koymaktadır.

Partimiz yıllardır bu duruma işaret etmekte, yaptığı değerlendirme ve tespitlerden devrime hazırlanmak gibi son derece yakıcı bir görev çıkartmaktadır. Peki, yapılan tespitler ve çıkarılan görevler karşısında yerel önderliklerimizin durumu nedir? Bu süreçlere müdahale noktasında bulundukları alanlarda nasıl bir önderlik kapasitesi sergilemektedirler? Yerel örgütlerimizin sorunu bu açıdan tartışmaları önem taşımaktadır.

Başarılı bir parti faaliyeti açısından politik önderliğe dayalı çalışma tarzının yerel önderlikler düzeyinde hayata geçirilmesinin önemini vurgulayan parti, merkezi politikalar belirlenip, dönemsel taktik hat ortaya konulduğu koşullarda, gerisinin ilgili yerellerde geniş bir inisiyatif sergileyecek yerel önderliklere düştüğünü belirtmektedir.

Merkezi politikalarımız ve dönemsel taktik hattımız yayınlarımız üzerinden işleniyor. İçinde bulunduğumuz bahar dönemi için de belli bir planlamaya ve politik hatta sahibiz. Devrimci baharın kazanılması perspektifiyle her yerelin kendi özgülünde belirlemiş olduğu bir çalışma planı var. Ama bahar döneminin olağan gündemleri ve planlarımız ötesinde hayatın kendi akışı içerisinde birçok gelişme yaşanıyor. Bu gelişmeler karşısında yerel örgütlerimizin merkezi açıklama ve planlamalara bağlı kalmaktan kurtulabilmesi önem taşıyor. Bu tür toplumsal ve siyasal gelişmelere ilişkin olarak partimizin görüşlerini, politikalarını ve şiarlarını yayabilmek, bu tür gelişmeler kitle faaliyetine konu edebilmek gerekiyor.

Bugün sınıf çalışmasında mevzi kazanmaya kilitlenen, bu amaçla hedefleri daraltan, çalışmada yoğunlaşan bir taktik hat izliyoruz. Fakat bu hiçbir şekilde güncel gelişmelere gözümü kapatacağımız, bunları alanlarımızda etkin bir faaliyetin konusu etmeyeceğiz

anlamına gelmiyor. Tam tersine, belirlediğimiz hedefler doğrultusunda yol yürüyebilmek, mesafe alabilmek, bu tür gelişmeleri etkin bir faaliyete konu edebilmekten geçiyor.

Şüphesiz bunlar bilinen gerçekler. Sıkıntı bunları uygulama planında ortaya çıkıyor. Güncel siyasal gelişmeleri ve gündemleri bölgelerin çalışma planlarının içerisine yedirebilmek ve planlamaları güçlendirecek bir tarzda başarıyla birleştirebilmek her şeyden önce bir bakış sorunudur. Çoğu zaman "gücümüz yok", "planlamaya vakit kalmadı" gibi gerekçelerle izah edilen bu durum aslında yereldeki önderliklerimizin politik önderlik kapasitelerine ilişkin bir veridir. Çünkü böylesi süreçlerde etkin bir müdahaleyi başaramayan yerel örgütlerin önlerine çıkacak özgün sorunları çözme kapasitesine ulaşabilmeleri mümkün olmayacaktır.

Örneğin peş peşe iş cinayetlerinin yaşandığı bir süreçte, sermaye iktidarını ve kapitalizmin etkin teşhirini konu edinen bir çalışmayı, her yerel anında refleks olarak örgütleyebilme başarısı gösterebilmelidir. Bir dizi direnişin sürdüğü bölgeler açısından bu durum zaten bir zorunluluktur. Ya da demokratik hakların tırpanlandığı, azgın devlet terörünün öne çıktığı bir dönemde, Sivas davası gibi sermaye devletinin gerçek yüzünün açığa çıktığı olaylar karşısında hızla refleks tepkiler örgütlenebilmelidir.

Bunu başarabilmek, güç ve zaman sorunundan önce, bu bilinç ve bakışla hareket etmeyi gerektirir. Yerel organlarımız, bölge faaliyetlerini değerlendirirken, güncel gelişmeler karşısında kendi bulundukları yerellere bu gündemler üzerinden nasıl bir müdahale gücü, kapasitesi ve pratiği sergileyebildikleri üzerinden tartışabilmelidir. Bölge faaliyetinde bu yönde yaşanan aksamaların gerisindeki nedenleri tespit edebilmeli, bunun çözümüne dönük gerekli işbölümü ve planlamayı yapabilmelidir. Yine başta yerel organlar olmak üzere tüm kadro ve güçlerimiz bilinç planında donanımlı hale getirilmelidir. İnisiyatifli kadrolar ancak böyle bir faaliyet içerisinde yetişebileceklerdir.

Devrimci öznenin...

(Baştarafı s.24'de)

çaldığımız her kapıda ya da izlediğimiz her haberde egemen burjuva bilinç, kültür ve anlayış ile karşılaştığımız ölçüde, devrimciler olarak bizlerde de kimi zaafların yaşaması doğal görülebilir. Fakat, işçi sınıfının tarihsel rolünü yerine getirmesinde bize düşen sorumluluğu düşündüğümüzde, küçük bir hatanın bile yılların kazanımlarını kaybettirebileceğini unutmamalıyız. Bu, yoldaşlarımızla kurduğumuz ilişkiler açısından da önemlidir. Örgütlü yaşamı, örgütlü kimliği, kolektif düşünebilme yeteneğini güçlendirdiğimizde, umutsuzluk içerisinde adım atmaktan çekinen işçilerin önümüze koyacağı zorlukları aşmak hiç de zor olmayacaktır.

Zamam zaman işçilerle ve yoldaşlarımızla kurduğumuz ilişkilerdeki zayıflık, eleştiriyi kabullenmeme, yapıcı eleştiri yerine kırıcı olma, kolektif davranmak yerine "inisiyatif kullanmak" adına bireysel hareket etme şeklinde karşımıza çıkıyor. Bazen kullanılan bir cümle, bazen tepkisellik, sabırsızlık ya da tahammülsüzlük çalışmada kaybettirici bir rol oynayabiliyor. Bunu aşmak, ısrarla örgütlü davranmayı, bireysellikle mücadele etmeyi, ideolojik, politik, pratik ve örgütsel eğitime sarılmayı gerektiriyor.

Toplumda her şey kendi karşıtıyla birlikte var olur ve bu karşıtlık kendisini davranışlarda da gösterir. İki karşıt sınıfın, burjuvazi ile proletaryanın kültürü birbirine zıttır. Bizler proleter kültüre özgü olan davranış biçimlerini benimsemeyi, yanlışlardan ve zayıflıklardan öğrenmeyi, karşılaştığımız her sorunu bir çözüm aracına dönüştürebilmeyi başardığımız ölçüde devrimci özne olarak rolümüzü daha iyi oynayabiliriz.

G. Deniz

Devrimci öznenin rolü

Kapitalizm kendini varedebilmek için sürekli olarak toplumlar arasında ya da toplum içerisinde bölünmeler yaratır. Milliyetçiliği, dini görüşleri, başka milliyetler üzerinde kurulmaya çalışılan egemenliği bir çeşit örtü olarak kullanmasıyla, bir tarafta "biz"in diğer tarafta ise "öteki"nin yaratılmasıdır bu.

Toplum içerisinde yaratmaya çalıştığı bölünme ise, insana özgü ne varsa hepsini yok ederek, burjuva kültürünü tek tek bireyler üzerinde ve bireyler arası ilişkilerde bencillik, bireycilik, edilgenlik, rekabet, çıkarcılık şeklinde varederek karşımıza çıkar. İster bir fabrikada kollektif üretimin bir parçası olan bir işçi olsun, ister bir doktor, öğrenci ya da bizzat kapitalistin kendisi olsun, özel mülkiyete dayalı üretim ilişkileri içerisinde "biz"in yerine "ben"i, öznenin karşısına nesneyi, değiştirmenin yerine kabullenmeyi, iradi gücün yerine itaati, yardımlaşmanın yerine rekabeti, kolektif kültürün yerine bireysel zevki koyar. Emek sömürüsüne ve artı değer üretimine dayanan bu sistem içerisinde insan insan olarak bir o kadar "yoksullaşır". Kültürel tahribat, ideolojik tahribat, ekonomik yoksulluğun yanında bir de düşünsel yoksulluk çoğu zaman kaçınılmaz hale gelir. Buna pek çok örnek verilebilir. Fakat burada önemli olan sosyalizm için verdiğimiz mücadelede tüm bunlara karşı nasıl savaşacağımız, bunları nasıl söküp atacağımızdır.

İnsan özne olarak kendi rolünü oynayamadığı sürece bu sistemin yıkılması söz konusu bile olamaz. Kapitalizmin belli bir "olgunluğa" eriştiğinde "zaten" "kendi kendine" yok olup gideceği düşüncesi eylemsizlik ve kadercilik doğurur. Bu bilimsel bir gerçekliktir. Fakat bugün için bunu kavrayamayan işçiler içerisinde, onları devrimcileştirmek/yani özneleştirmek için verdiğimiz mücadelede karşımızda sıklıkla "böyle gelmiş böyle gider", "biz bir şey yapamayız, her şey onların elinde", "zamanında denedik olmuyor" şeklindeki yansımaları görürüz. Bu düşüncelerin temelinde, kapitalizmin her şeyi olduğu gibi işçiyi de basit bir nesneye dönüştürdüğü gerçeği yatsa da, işçi kitleleri mücadele etmiyor olmalarını çeşitli şekillerde gerekçelendirerek kaçış noktaları yaratır. Bilinçlenme ve eyleme geçmeyle beraber gelecek olan özgürleşmenin yolunu açmak yerine, gücü ya da zamanı olmadığını, ya da yalnız olduğunu anlatarak mevcut koşullara mahkumiyeti tercih eder. Arkadaşları tarafından yarı yolda bırakılacağını, kimilerinin patronla işbirliği yapacağını söyler. Bunlar karşımıza en çok çıkan gerekçelendirmelerdir ve dayatılan burjuva kültür ile çalışma ve yaşam koşulları düşünüldüğünde, "gücü"nün, "zamanı"nın olmayışı ya da yanında birlikte mücadele edecek işçi arkadaşlarının olmayışı da bugünkü tablonun kendisidir. Toplumsal çıkarın yerine bireysel çıkar baskın olduğu için, "çıkarları ortak bir sınıf olma" bilincinden yoksun olunduğu için, bu sorunlarla sıklıkla karşılaşırız.

Bunu aşmanın yolu, "bilinçlenme, örgütlenme ve eyleme geçme"dir. Devrimci özneler olarak işçi kitlelerine sınıf bilinci kazandırdığımızda ve onların kendi sorunları için bir araya gelmelerini ve mücadele etmelerini sağladığımızda, tüm bölünmelerin, burjuva ideolojisi ve kültürünün ürünü anlayışların ortadan kalkmaya başladığını görürüz.

Fakat bunun sadece bir "ilk adım" olduğu unutulmamalıdır. Çünkü esas belirleyici olan işçilerin devrimci parti ile buluşmasıdır. İşçi kitlelerini partimizle örgütsel, düşünsel ve kültürel olarak et ve tırnak gibi kaynaştırabilmek, bu düzeni yıkmak için olmazsa olmaz ise, kitleler karşısında partiyi temsil edecek olan bizlerin de her türlü zaaflı yönünü aşması bir zorunluluktur. Çünkü tayin edici olan devrimci kadrodur.

Her yerde, kurduğumuz her diyalogda,

(Devamı s.23'de)

Örgütçülük: Kitle faaliyetinde zayıf halka

Sınıf faaliyetimiz çerçevesinde onlarca fabrikaya sesleniyor, yüzlerce işçiyle muhatap oluyoruz. Sayısız materyal kullanıyor, birçok insanla bu vesileyle ilişki kuruyoruz. Ancak davaya insan kazanmakta oldukça zorlanıyoruz. Bu zorlanma kitle faaliyetinin farklı yoğunlukları üzerinden tartışılabilir, fakat burada bu sorunla ilgili başka bir yöne, parti kadrolarının örgütçü yanının zayıflığına değinmek gerekiyor.

İçinde bulunduğumuz dönem hala da umutsuzluğun yaygın, sosyalizme inancın zayıf olduğu bir dönem. Burjuvazi onyıllardır bu zemini yaratmak için çalıştı. Belli noktalarda başarılı olduğu açık. Onun yarattığı sosyal, siyasal ve kültürel atmosferde yetişen insanları devrim ve sosyalizm mücadelesine kazanmak gibi bir iddiamız var. Bu hegemonyanın içinden çekip çıkartacağımız tek bir emekçi, tek bir genç bile mücadelenin geleceği açısından önem taşıyor.

Partimizin dönem üzerine yaptığı değerlendirmeler ve bu çerçevede girişilen hazırlıklar, kadroların yüzünü geleceğin toplumsal mücadelelerine çevirmeleri, sırtını ise marksist dünya görüşüne yaslamaları için. Gelişecek toplumsal mücadelelere yön vermeye, bu sürecin ihtiyaçları üzerinden düşünmeye ve tüm bunları marksist dünya görüşü temelinde gerçekleştirmeye dönük hazırlık tüm parti kadrolarının görevidir. Partimiz bu görevin altını çizerken aynı zamanda kadrolarının gelişimine verdiği önemi de ortaya koymaktadır. Kadroların çok yönlü gelişimi, gelecek süreçlere güçlü bir müdahale için her bakımdan silahlanmak demektir. Partimizin, ideolojik, politik ve örgütsel gelişimleri çerçevesinde tüm kadrolarını kesen güçlü bir uygulama içerisinde olduğunu biliyoruz.

Parti kadrolarının gelişimi konusunda bu kadar emek orta koyarken, kadrolar kendi kitle ilişkilerine aynı hassasiyeti ve önemi neden göstermiyorlar? Bu sorun basitçe bir sayıca artış sorunu değidir. Partinin toplum içerisinde maddi güç olabilmesi sorunudur. Bunun somut dayanaklara ulaşabilmesinin yolu kitleleri örgütleme hedefine kilitlenen etkin bir çalışmadır. Bahsedilen, bir propaganda çalışması, yaygın bir kitle faaliyeti değildir. Politik hedefler doğrultusunda belirlenmiş alanlarda çalışmaların sistematik bir şekilde yapılması ve bizzat bu alanlardan insan kazanılmasıdır. Kadrolarımız politik etki yaratacak bir çalışmayı çok iyi yapabilmekte ancak örgütsel karşılığı yaratılamadığında bu çaba boşa akmaktadır. Alınması gereken mesafe bizzat örgütçü yanımızın güçlenmesi ile ilgilidir.

Döneme göre azımsamayacak sayıda emekçi ile ilişkiye geçiyoruz. Fakat bunca süreci omuzlayan kimi kadrolarımız bir kitle ilişkisini sürdürürken inanılması güç hatalar yapabiliyor. Bunun yolaçtığı kayıplar bazen o alandaki çalışmanın geleceğini etkileyebiliyor. Kitle faaliyetine verdiğimiz önemi insan kazanmaya da vermeliyiz. Plansız bir biçimde "yoğun kitle faaliyetine" ayıracağımız enerjinin bir kısmını daha iyi planlayarak insan kazanmak, faaliyetin güvenceye alınmasını kolaylaştıracaktır. Nasıl ki kitle faaliyetinin propaganda yanı üzerinden "ustalaşmışsak", örgütlenme alanında da bunu yapabiliriz. Çünkü propaganda alanındaki beceri bir yoğunlaşmanın ürünüdür. Aynı yoğunlaşma örgütlenme alanında da yaşanırsa, bu yanımız da güçlenecek ve zayıflıklar giderek geride kalacaktır.

Kitle ilişkilerimizden daha ileride olmamız, ne onların geri yönlerine seslenmeyi ne de

onları küçük görmeyi gerektirir. Yer yer kadrolarımız şahsında bunlar yaşanabilmektedir. Burada yakalanması gereken halka, bu toplumun gerçekliğini, tarihsel, sosyal ve kültürel gelişimini etkileyen faktörleri anlamaktır. Bugün saflarımızda toplumun değişik kesimlerinden kadrolar bulunmaktadır. Eğer bir kadro toplumun gerçekliğini marksist bakışaçısıyla kavrayabiliyorsa, geldiği toplumsal kesim ne olursa olsun insanlarla iletişim kurmakta zorlanmaz. Böyle bir kadro, davaya hizmet etmek isteyen bir emekçiyi parti adına sahiplenir, önemser ve daha ilerden kazanmaya çalışır.

Bir insanı daha ileriden kazanmak, izlerini taşıdığı toplumun geri yönleriyle mücadele etmeyi gerektirir. Değiştirip dönüştürmek, zor olan, uzun soluk ve sabır isteyen bir iştir. Kadrolarımız bazen ilişkilerden çok çabuk umut kesmekte, bazen erken refleks göstermekte, bazen de bir eğitimci gibi davranabilmektedir. Bizler devrimci komünistleriz. Elbette kitleleri eğiteceğiz, bir takım reflekslerimiz olacak. Ancak muhatap olduğumuz insanların bu düzen tarafından çok yönlü olarak kuşatıldığını unutmamalı, sabırla kazanma ve dönüştürme çabasına yoğunlaşmalıyız. Her biri partimiz için, davamız için, insanlığın geleceği için önemlidir. Bunun için marksist bir devrimci ilişkileri keybetmeye yolaçacak refleksler gösterme, karşısındakini önemsiz hissettirme vb. tutumlardan uzak durmalıdır.

Organlar her kadronun ilişkilerini denetlemeli ve onların kazanılması için belirlenen politikayı gözden geçirmelidir. Denetim bilgi almaktan ibaret kalmamalı, ilişkinin gelişimi kollektif tarafından yakından izlenmelidir. Kadronun kitle ilişkileri yönünden gelişmesi ve kurulan ilişkilerinin niteliğinin ilerletilmesi bireysel inisiyatiflerle değil kollektifin müdahalesi ile sağlanabilir. İnsan kazanma konusunda yetersizliklerimiz bir veri ise, organlarımız soruna bu yönüyle yoğunlaşmalı, kadroların bu yönlü gelişimini dikkatle izlemeli ve yönlendirebilmelidir.

E. Yılmaz

Yeni dönem hedeflerimizi kazanmak için

Örgütçü kimliğimizi güçlendirelim!

Faaliyetimiz içerisinde işçi, emekçi ve gençle tanışıyor, onları politik süreçlerimizin bir parçası haline getiriyor, harekete geçiriyoruz. Ancak bu ilişkileri örgütlemekte, siyasal bağımızı ileriye taşımakta zorlanıyoruz. Gündelik koşuşturmaca içinde onlarla gereğince ilgilenememek, önemli bir bölümüyle bağlarımızın giderek zayıflamasına yolaçıyor. Bu durum parti saflarına yeni güçleri örgütlememizin önünde bir engele dönüşüyor.

Bu sorun partinin yeni dönem hedeflerinin kazanılmasında kilit bir önem taşıyor. Zira sözkonusu olan, parti çalışmasının nicel ve nitel olarak güç biriktirmesidir. Sorunun özü ise, faaliyeti parti ve devrim davasının ihtiyaçlarına uygun bir şekilde örgütlemeyi başarmak, bu çerçevede örgütçü kimliği geliştirmektir.

"Örgütçülük" devrimci kimliğimizin bir parçasıdır. Bu konunun bir yanı inisiyatifli yerel çalışma sorunuyla ilintiliyken, diğer yanı kadrolarımızın ideolojik kimliğinin gelişimi ve örgüt yaşamını daha ileriden devrimcileştirme sorunuyla bağlantılıdır.

Partimizin onyılları bulan birikim ve deneyiminin tüm parti güçlerine maledilememiş olması, örgütçü kimliğin gelişimini de güçleştiriyor. Bu nedenle, güçlerimizin gelişimlerini politik faaliyeti içinde hızlandıracak çok yönlü bir ideolojik-örgütsel eğitim önem taşıyor. Bu noktada yoldaşların da iradi bir çaba sergileyebilmesi gerekiyor.

Marksist bakışaçısıyla toplum yaşamını ve gündelik ilişkileri yorumlayıp değerlendirmeyi başarabilmek örgütçülük sorununda da vazgeçilmez bir yerde durmaktadır. Dünya görüşümüze, onun devrimci yöntemine hâkim olmamak, karşımıza çıkan olanakları görüp değerlendirememize, doğru bir şekilde yorumlayamamamıza yolaçmaktadır.

Bir devrimci kendi sınıf çizgisine ve ideolojisine yaslanarak saflarını nicel olarak güçlendirmek isteği ve azmiyle dolu olmalıdır. Bu doğal bir devrimci kimliksel özellik, devrimci misyonun bir gereğidir. Örgütçülüğün özel bir sorumluluk ve yetenek değil, devrimci komünist kimliğin doğal bir parçası olduğunu gözönünde bulundurmalıyız. Etkilediğimiz güçleri örgütleyip ileri çekmenin araç, yol ve yöntemlerine yoğunlaşmalı, bu çabayı süreklileştirmeliyiz.

Faaliyet alanlarında kurduğumuz ilişkiler sürekli olarak değişiyor, ciddi bir sirkülasyon yaşıyoruz. Eylem ve etkinliklere katılan kitlemizin büyük oranda değişmesi bu açıdan önemli bir veridir. Bir başka sorunumuz ise aynı ilişkilere daralmak ve üretememek oluyor. İlişki kurduğumuz kitlede farklılaşma bir yere kadar anlaşılır. Önemli olan, gelişme potansiyeli taşıyanları tespit ederek, onlara dönük ciddi bir emek harcamayı başarabilmektir. Ancak bu noktada uzun soluklu bir yaklaşım sergileyemiyor, yüzeysel bağlar kurmanın ötesine geçemiyor, bir süre sonra bu ilişki zeminini dahi kaybediyoruz. Burada ilişkilerimizin ihtiyaçlarını, kişilik özelliklerini, eğilimlerini vb. gözetmemek yaptığımız hatalardan biridir. Nesnel değerlendirme yapmak konusunda yaşadığımız zorlanma da bunda rol oynuyor.

Kitle ilişkilerimizle çok yönlü bağlar geliştirmeyi, yaratıcı yol ve yöntemlerle ilişkiyi süreklileştirmeyi başarmak durumundayız. Daha çok pratik süreçler üzerinden onlarla temas kurmak bir zaafiyetin göstergesidir. Doğru bir değerlendirme yapabilmek için onları tanımaya çalışmak, bağları güçlendirmek için gereken emeği harcamak gerekiyor. Günü kurtaran değil uzun vadeli bir kavrayışla kitle bağları kurmayı kılavuz edinmek, örgütçü kimliğin temel bir gereğidir.

Kitle ilişkilerimizin geliştirilebilmesi, doğru bir gözlemleme ve değerlendirme üzerinden mümkündür. Genelde karşılaştığımız, ilişkilerimizin bütünlükten yoksun bir şekilde "iyi" ya da "kötü" ifadelerine sıkıştırılarak değerlendirilmesi olabiliyor. Emek harcamak yerine kısa zamanda sonuç almak bakışıyla hareket edilebiliyor. Partimizin hedeflerini hızla hayata geçirme kaygısıyla, ilişkilerimizin düzeylerini gözetmeden, subjektif davranabiliyoruz. Sabırlı olmalı, ancak hiçbir ilişkimizin gelişimini kendiliğinden bir sürece bırakmamalıyız.

Hedef fabrikalar üzerinden derinleşen ve mevziler kazanmaya kilitlenen bir faaliyetten sözediyoruz. Pek çok fabrikada ilişki kuruyor, taban örgütlenmeleri oluşturuyoruz. Bu fabrika hedeflerini güvenceye almanın ve derinleşebilmenin yolu da, işçilerle bağların güçlenmesinden, süreklileşmesinden ve en ileri olanları saflarımızda örgütlemeyi başarmaktan geçiyor. Bunun için sosyal ve siyasal yönleriyle gelişkin bağlar kurabilmeli, çok yönlü güven veren bir tarzı oturtabilmeliyiz.

İlişkilerimizi aile yaşamı, kişilik özellikleri, ilgi alanları vb. üzerinden tanıyabildiğimiz ölçüde, ilişkiyi derinleştirme ve müdahale imkanımız artacaktır. Yaşadıkları sorunlara devrimci bir yaklaşımla çözüm bulma çabası içinde olmalı, sosyal-kültürel ihtiyaçlarını ideolojik duruşumuza uygun bir biçimde yanıtlayabilmeliyiz. Rutinleşen ilişkilerden uzak durmalı, üretken maddi zeminler oluşturacak bir yaratıcı bakışla hareket edebilmeliyiz.

B. Emek

Parti faaliyetlerinden...

Devrimci faaliyetimiz kesintisiz sürüyor

Baharla birlikte yoğunlaşan devrimci faaliyetimiz yeni gündemlerle devam ediyor. 8 Mart dünya emekçi kadınlar günü vesilesiyle yürüttüğümüz faaliyetin ardından Newroz gündemli afişlerimizi bölgemizde yaptık.

Newroz vesilesiyle çıkarılan ***"Newroz piroz be! Özgürlük, eşitlik, gönüllü birlik! / TKİP"*** şiarlı afişimizi yaygın bir şekilde kullandık. ***Başak şehir;*** Şahin Tepesi, Altın Şehir, İkitelli köyiçi, Masko ana arterlerin bir kısmı, İkitelli Atatürk Mahallesi, Halkalı, Zeynebiye-İFA, İnönü Mahallesi, Sefaköy, Söğütlüçeşme. ***Bahçelievler;*** Evren Mahallesi, Hey Tekstil çevresi, Kirazlı ve Barbaros Mahallesi arasındaki ana yol, Güneşli meydan ve fabrikalar bölgesi, Doğu Sanayi Sitesi, Zafer Mahallesi, Şirinevler, Soğanlı, Sivavu Paşa. ***E–5 Metrobus hattı;*** Küçük Çekmece köprüsü, Cennet, Bağlar, Beşyol güzergâhı üzerindeki direk, köprü ve trafoları afişlerimizle süsledik.

Kesintisiz olarak süren illegal faaliyetimiz dostlarımız olduğu kadar düşmanlarımızın da ilgisi çekiyor. Kısa süre sonra afişlerimizi sökerek ya da üzerini boyayarak faaliyetimize engel olmaya çalışıyorlar. Bu saldırılar bizleri yıldırmak bir yana daha da biliyor.

Küçükçekmece'den komünistler

Devrimci baharı örgütlüyoruz!

İşçi sınıfı ve direnen halkların devrimci uyanışının simgesi tarihsel gündemler üzerinden devrimci baharın coşkusunu bölgemizin dört bir yanında kullandığımız afişlerimizle emekçilere taşıdık.

Kürt halkına yönelik azgınca saldırıların sürdüğü bir dönemde, ***"Kürt halkına özgürlük! / TKİP"*** şiarlı afişlerimizi ile ***"Newroz piroz be! Özgürlük, eşitlik, gönüllü, birlik! / TKİP"*** afişlerimizi kullandık.

Emperyalist saldırganlığın boyutlanması ve füze kalkanı ile Türkiye topraklarının savaş ve saldırı üssü haline getirilmesine karşı, ***"Emperyalistlere kalkan, işbirlikçilerine köle olmayacağız! /TKİP"*** ve ***"Özgürlük, devrim, sosyalizm! / TKİP"*** şiarlı afişlerimizi kullandık.

"Kadının kurtuluşu sosyalizmde! 8 Mart'ta alanlara! TKİP" şiarlı afişlerimizle dünya emekçi kadınlar gününde emekçi kadınları sosyalizmin kızıl bayrağı altında mücadeleye çağırdık.

Önümüzdeki dönemde devrimci baharı daha ileriden örgütlemek için pratik faaliyetimizi yoğunlaştıracağız.

Esenyurt'tan komünistler

Baharın direniş ruhunu yayıyoruz

Bölgemizde bahar süreciyle ilgili çalışmalarımız sürüyor. Baharın coşkusunu ve direniş ruhunu bölgemize yaymaya devam ediyoruz. Bu kapsamda ***"Newroz piroz be! Yaşasın sosyalizm! / TKİP"*** şiarlı afişlerimiz Sarıgazi, Başaran, Uzundere, Dudullu ve Madenler'e yapıldı. Ayrıca Newroz bildirileri Sarıgazi ve Başaran'da yaygın bir şekilde dağıtıldı.

1 Mayıs yaklaşırken çalışmalarımız artarak sürecek.

Ümraniye'den komünistler

22 Nisan 2001'de Büyük Zindan Direnişi'nde şehit düşen TKİP kurucu üyesi Hatice Yürekli yoldaşı saygıyla anıyoruz...

Devrimciler ölmez, devrim davası yenilmez!

"Bizler siyasi kimlikleri, gelecek idealleri olan ve bu idealler doğrultusunda yaşayan insanlarız. Devletin bizleri teslim alıp/imha etmeye dönük planlarına karşı en önde durmak, ölümüne direnişin ilk gönülleri olmak bir onurdur bizim için."

"Sadece kendimiz için değil, yaşamı köleleştirilmiş milyonlarca işçi ve emekçinin haklı davasını savunmak için direniyoruz."

Hatice Yürekli

Dünyada ve Türkiye'de '8●'lerin sonu bir dönemin bitişidir. Yeni dönem '9●'lı yıllarla başlar. Her dönemin kendine özgü koşulları vardır ve her dönemin devrimci kuşakları kendi dönemlerinin toplumsal-siyasal ortamı içinde şekillenirler. Döneme özgü devrimciliğin anlam ve önemi bu temel üzerinde kavranıp anlaşılabilir.

Türkiye'de '8● öncesi dönem bir devrimci yükseliş dönemidir. Umut ve iyimserlik dolu, coşkulu ve deyim yerindeyse mücadelenin türkü söyler gibi yürütüldüğü bir dönemdir. '9●'lı yılların devrimcileri bu denli şanslı değiller. Çünkü '9● yıllar bir gericilik dönemi, bir yenilgi ve yıkım dönemidir. Dolayısıyla bu dönemin devrimcileri de "zor dönemin devrimcileri"dir.

EKİM '8● sonrası bu zor dönemin tek yeni hareketidir. Ekimci kadrolar da zor dönemin devrimcileridir. Hatice Yürekli işte bu tür devrimcilerden biridir. Onun devrimci siyasal yaşamı EKİM'le birlikte başlamıştır. '9●'lı yılların hemen başlarında ve henüz çok genç bir yaşta EKİM saflarına katılmıştır.

Devrimci yaşamını kesintisiz biçimde EKİM saflarında sürdürmüş ve onun saflarında ölümsüzleşmiştir.

EKİM herhangi bir hareket değil, '80 sonrası dönemin yeni ve özel bir ürünüdür. Tıpkı Habip ve Ümit yoldaşlar gibi, Hatice Yürekli yoldaş da herhangi bir devrimci kadro değildir. Onlar gibi özel niteliklere sahip bir devrimcidir. Onun EKİM saflarındaki tüm yaşamı başından itibaren profesyonel bir devrimcinin yaşamıdır. EKİM'in faaliyet yürüttüğü tüm önemli kentlerde çalışmış, ileri düzeyde görev ve sorumluluklar üstlenmiştir. Partimizin kuruluş kongresi öncesi tüm çalışmalarda yer almıştır. Yani o aynı zamanda bir kurucu kadrodur da.

'80 öncesi devrimcilik sınıf dışı devrimciliktir. EKİM bu sınıf dışı devrimcilikten kopuşun adıdır. Bu özellik Ekimci kadroların da özelliğidir. Hatice yoldaş yoksul bir ailenin çocuğu olarak, tüm yaşamını, düzen tarafından "yaşamı köleleştirilmiş milyonlarca işçi ve emekçinin" yaşamı ile birleştirmeyi başarabilmiştir. Tüm devrimci yaşamı, bizzat fabrikalarda çalışmak da dahil işçiler içinde çalışmakla ya da sınıf çalışmalarını yönetmekle geçmiştir.

Hatice yoldaş aynı zamanda ezilen bir cinsin mensubudur. Fakat onun devrimciliği seçmesinde bunun rolü hemen hemen yoktur. O, '80 sonrası dönemde, devrimci hareketin her alanda yaşadığı yıkımın ve yozlaşmanın ifadesi olan ,"cinsiyetçi"/feminist cereyanlardan hiç etkilenmemiş, tam tersine mesafeli durmuştur. Elbette ezilen bir cins olarak kadına her zaman yakın durmuş, kadın olmaktan kaynaklanan sorunlarla da uğraşmıştır. Fakat o her zaman sınıfın bir mensubu gibi hareket etmiştir. Kadının insan olarak yüceltilmesi, bunun tek olanaklı karşılığı olan sosyalizm, her zaman için onun temel hedefi olmuştur.

Yoldaşları ve örgütüyle zaman zaman sorunlar yaşasa da, yoldaşlarına ve partisine sınırsız bir bağlılık içinde olmasını bilmiştir. Hiçbir zaman sorunları ve sorunlarını gizlememiştir. Haklarını kullanmış, fikirlerini dile getirmiş ve özgürce tartışmıştır. Fakat görev ve sorumluluklarının gereklerini yerine getirmek onun için hep öncelikli olmuştur. Tartışma tüketmek için tartışmamış, geriye değil hep ileriye bakmıştır.

Hatice yoldaş zaaflara, zayıflara ve zayıflıklara karşı hep mesafeli olmuştur. Onlarla sürekli savaşmış ve sözünü hiç esirgememiştir. Yürekli bir devrimci olarak yeri geldiğinde kendisiyle yüzleşmesini de bilmiştir. Çünkü, o "yeni bir çizgi, yeni bir kültür ve yeni bir geleneğin" temsilcisidir.

O, Habip ve Ümit yoldaşları ile benzer bir çizgidedir. Tüm devrimci niteliklerini büyük bir güven duyduğu partisinden almıştır. Habip ve Ümit yoldaşlar gibi, partimizin düşünen ve savaşan kadro tipinin örneklerinden biri de, Hatice yoldaştır. Her dönem okuyan, kendini geliştirmeye çalışan, birikimi ve kapasitesi ölçüsünde değişik konularda yazan biridir.

Hatice yoldaş ezilen bir sınıfın, ezilen bir cinsin ve ezilen bir ulusun mensubudur, ama aynı zamanda bir komünisttir. O, poliste ve cezaevinde hep direnişçi bir tutum sergilemiştir. Mahkemelerde komünistlere yaraşır biçimde düzeni cepheden suçlayıp yargılayan siyasi savunmalar yapmıştır. Onurlu bir devrimci olarak partimizi her zaman onurlandırılmıştır.

Tüm örgütsel-siyasal yaşamından öğreniyoruz ki, onun davası ve onun taşıyıcısı olan partisiyle en küçük bir sorunu olmamıştır. Kendisine emek veren, eğiten ve yetiştiren partisine her zaman güvenmiştir. Bunun içindir ki, tıpkı Habip ve Ümit yoldaşları gibi, partisi ve davası uğruna tereddütsüzce ölmesini bilmiştir.

Hatice Yürekli, adı gibi yürekli bir devrimciydi. Anısı önünde saygıyla eğiliyoruz.

Hatice Yoldaş ölümsüzdür!

Devrimciler ölmez, devrim davası yenilmez!

Yaşasın TKİP!

Yaşasın devrim ve sosyalizm!

S. Metin

taşeronu olarak iş görüyorlar.

İçerde ve dışarda tırmandırılan bu saldırganlık işçi sınıfı ve emekçilere, kardeş Kürt halkı başta olmak üzere tüm ezilenlere ağır bir yıkımı dayatabilmek içindir. Bu vahim gidişata dur diyebilecek tek güç, işçi sınıfı ve emekçilerin örgütlü militan mücadelesidir. Sömürü ve zulüm düzeninin efendilerine korku salan 1 Mayıs'ta alanları doldurarak bu mücadeleyi güçlendirmeliyiz!

Emekçi kardeşler!

İnsan soyunun efendi-köle, sömüren-sömürülen, ezen-ezilen şeklinde bölünmesinden bu yana, emekçiler daha iyi bir yaşam ve gerçek özgürlük uğruna mücadele etmişler, bu yolda büyük bedeller ödemişlerdir. Bu mücadele, emekçilerin kollektif emekleriyle ürettikleri zenginliklerin asalak bir azınlık tarafından gaspedilmesini engellemek ve bu zenginliği çalışanlar arasında bölüşmenin koşullarını yaratmak için verilmiştir.

İşçi ve emekçilerin kullanabildiği bütün haklar, bu mücadelelerin kazanımlarıdır. Buna karşın hiçbir kazanım güvence altında değildir. Kazanımları güvence altına alıp genişletmek, sömüren-sömürülen, efendi-köle şeklinde karşımıza çıkan alçaltıcı bölünmeye son vermekle mümkün olacaktır. Bunun için, barbarlık düzeni kapitalizmin yıkılması, sosyalist işçi-emekçi iktidarının kurulması gerekmektedir.

Sermayenin baskı aygıtı olarak iş gören devlet, işçi sınıfı davasını savunanları terör ve şiddetle ezmek istemiş, işkenceler yapmış, darağaçları kurmuş, çocuk yaştaki devrimcileri bile katledilmiştir. Fakat hiçbir zulüm bu mücadeleyi engelleyememiştir ve engelleyemeyecektir. Sınıf savaşımları, insanın insan tarafından sömürülmesi ve köleleştirilmesi nihai olarak ortadan kaldırılana kadar devam edecektir.

Unutmamalıyız ki, kölelik işçi ve emekçilerin kaderi değildir. Sosyalizmin ışığı mücadelenin yolunu aydınlatmaktadır. Yapılması gereken, işçi ve emekçilerin omuz omuza vererek güçlerini birleştirmeleri, sömürü ve kölelik düzenine karşı devrim mücadelesini yükseltmeleridir.

İşçiler, emekçiler, kadınlar, gençler!

1 Mayıs işçi sınıfının sömürüye, köleliğe, eşitsizliğe, zorbalığa ve her tür ayrımcılığa karşı mücadele günüdür. Tüm işçi ve emekçiler 1 Mayıs'ta alanlara çıkarak, sosyal yıkım saldırılarına, baskı ve teröre, kardeş Kürt halkını hedef alan kirli savaşa ve emperyalist-siyonist saldırganlığa karşı işçilerin birliği halkların kardeşliği şiarını haykırmalıdırlar!

1 Mayıs'ın şanlı direniş geleneğini yaşatmakla yükümlü olan işçi ve emekçiler, kapitalist barbarlık içinde çöküşü engellemek için harekete geçmeli, sömürü ve kölelikten arınmış bir toplumsal düzen uğruna, eşitlik, kardeşlik ve gerçek özgürlükler dünyası olan sosyalizm uğruna mücadeleyi yükseltmelidirler!

İşsizliğe, hak gasplarına ve sosyal yıkıma karşı direnmek,
Sınıfsal, ulusal, mezhepsel, cinsel baskıya dur demek,
Emperyalist-siyonist saldırganlığa ve savaşa hayır demek,
İşçilerin birliği, halkların kardeşliği şiarını yükseltmek için

1 Mayıs'ta mücadele alanlarını dolduralım!

Yaşasın 1 Mayıs!
Yaşasın devrim ve sosyalizm!
Yaşasın proletarya enternasyonalizmi!

Türkiye Komünist İşçi Partisi
Nisan 2012

TKİP; işçileri ve emekçileri devrim mücadelesini büyütmeye çağırıyor...

1 Mayıs'ta mücadele alanlarına!

İşçi, emekçi kardeşler!

İşçi sınıfının uluslararası birlik, mücadele ve dayanışma günü 1 Mayıs yaklaşıyor. Birbirine karşıt iki dünya, insanca bir yaşam ve gerçek özgürlük uğruna mücadele eden işçi sınıfı ve emekçiler dünyası ile sömürü, kölelik ve eşitsizliğin kaynağı olan asalak kapitalistler dünyası, bu 1 Mayıs'ta bir kez daha karşı karşıya gelecek.

Şanlı bir 1 Mayıs'ı bize miras bırakan ve bu geleneği günümüze taşıyan işçi sınıfı kuşaklarının sömürü ve zorbalığa karşı yükselttiği mücadele, dünyanın dört bir yanında kararlıkla sürüyor. Bunalımlar ve çatışmalar içinde debelenen kapitalist barbarlık düzeni, bu musibetlerin bedelini işçi sınıfı ve emekçilere ödetmek için her yola başvuruyor. Pek çok ülkede yaşanan grevler, genel grevler, işgaller ile halk isyanları, işçi sınıfı ve emekçi halkların sömürü ve köleliği bir kader olarak kabul etmediklerinin somut göstergeleri.

Emekçi kardeşler!

İçinde yaşadığımız kapitalist düzen baskı, sömürü, eşitsizlik ve kölelik temeli üzerine kurulmuştur. Ancak bu kötülükleri her gün yeniden üreterek varlığını sürdürebilmektedir.

Dolayısıyla, bu düzen ayakta kaldığı sürece, insanın insan tarafından sömürülüp aşağılanması, emekçilerin ürettiği zenginliklerin asalak bir azınlık tarafından gaspedilmesi, hak arayanların baskı ve zorbalığa maruz kalması son bulmayacaktır. İkinci cins muamelesine tabi tutulan kadınlar ile ulusal, dinsel, mezhepsel baskıya maruz kalan ezilenlerin özgürleşmesi de ancak bu düzenin yıkılması ile mümkün olacaktır.

O halde, asalak kapitalistler ile onların devletinin günübirlik saldırılarına karşı olduğu kadar, sömürü, eşitsizlik ve her türlü zorbalığın kaynağı olan bu düzeni ortadan kaldırmak için de mücadele etmek gerekiyor. Onurlu ve insanca bir yaşam özlemi duyan tüm işçi ve emekçiler, şanlı 1 Mayıs geleneğini bu mücadeleye katılma çağrısı saymalıdır.

İşçiler, emekçiler!

İktidarı ele geçiren dinci gericilik odağı AKP, hem sömürücü kapitalistlere hem saldırgan emperyalistlere hizmette sınır tanımıyor. İşçi sınıfı ve emekçilere işsizlik, yoksulluk ve sefaleti dayatan neoliberal saldırılar; haklı ve meşru olan ulusal eşitlik ve özgürlük taleplerini bastırmak için Kürt halkına karşı kirli savaş; kadınları çalışma ve sosyal yaşamın dışına atmak isteyen ortaçağ kalıntısı uygulamalar, Alevilere karşı gerici-ayrımcı politikalar, işçi ve emekçi kökenli genç kuşaklara geleceksizlik, vb...

İçerde bu icraatlara imza atanlar, kardeş bölge halklarına karşı da emperyalistler adına "aktif tetikçilik" yapıyorlar. Afganistan, Irak ve Libya halklarına yönelik vahşi emperyalist saldırganlığın suç ortaklığını yapanlar, şimdi de Suriye'yi hedefleyen saldırı politikalarının